

ATEITIS

1952 M.

RUGSĒJIS

NR. 7

ŠIO NUMERIO AUTORIAI

Albinas Baranauskas, kilęs nuo Vilkaviškio, gimnaziją baigė Vilkaviškyje vokiečių okupacijos metais. Moka daug kalbų, yra perskaitęs prancūzų, vokiečių, anglų, rusų, lenkų klasikų originale, domisi estetikos ir įvairiais literatūros klausimais. Su humoru jis žvelgia į praeitį ir nuotaikingai vaizduoja Lietuvos gyvenimą prieš antrąjį p. karą. Pirmąją novelę išspausdino "Darbininke" š. m. vasario mėn.

Petras Jurgėla, gimęs 1901 m. Jersey City, N. J., gimnaziją lankęs Vilniuje ir Rusijoje, 1917 m. įstojo į ateitininkus ir taip pat uoliai organizavo skautus. 1920 m. "Ateityje" atspausdino — "Pirmieji skauto žingsniai", vėliau išleistas atskiru leidiniu. Parašė 5 skautiškų vadovėlių. Dalyvavo nepriklausomybės karoose, buvo Lietuvos kariuomenės karininkas, redagavęs visą eilę kariškų leidinių. 1931 m. atvyko į Ameriką, buvo Dariaus Girėno Skridimui Remti K-to ir jų Paminklui Statyti Komiteto sekretorius, apie jų žygį išleido gražią monografiją "Sparnuoti lietuviai" — Darius ir Girėnas". Amerikoje yra redagavęs "Tautą", vertęs iš kitų kalbų. Šiuo metu rašo didesnę veiklą apie Lietuvos skautus. Redakcijos prašomas, žadėjo parašyti apie ateitininkų dalyvavimą nepriklausomybės kovose ir jų įnašą į Lietuvos kariuomenę.

Daiva Nauragytė pirmuosius eilėraščius atspausdino "Saulutėje" 1916 met. velykiniame nr. Po poros metų "Saulutė" atspausdino "Skaidės" pasaką. 1950 jos angliškas eilėraštis The King buvo atspausdintas amerikiečių moksleivių laikraštyje "Young America Sings" ir buvo perspausdintas kitoje panašaus pobūdžio knygoje "Sermons in Poetry". Parašė apie pusę tuzino eilėraščių angliškai, lankydama gimnaziją; daug skaitė, žavėjosi Shakespeare, Tennyson, Byron. Praeitame numeryje išspausdino jos pirmą eilėraštį "Ateityje".

A. Kleiva, MIC, yra kunigas, gyvenęs ir studijuojęs Romoje.

*

Ir kituose numeriuose, kiek mūsų žinios sieks, pasistengsime supažindinti skaitytojus su svarbesniais, dar mums nepažįstamais autoriais. Red.

TURINYS

Dr. A. Damušis — Jūs ryžtatės sustiprėti	145
Daiva Nauragytė — Ave Marija (eil.)	147
Dante Alighieri — Nekaltoji Motina	147
Petras Jurgėla — Laisvės, ryžto ir vyriškumo simboliai	148
St. Santvaras — Giesmė Dariui ir Girėnui (eil.)	149
Alb. Baranauskas — Mergaičių logika	150
A. Kleiva, MIC. — Menas ir dorovė	153
Daiva Nauragytė — Nakties idilija (eil.)	153
Romualdas Kisieliūsis — Du eilėraščiai	153
Arvydas Barzdukas — Kur giria žaliuoja (Moks. atkų stovykla prie Pittsburgho)	154
I. Banaitytė — Su vasaros gėlėmis (Mergaičių stovykla, Putnam, Conn.)	157
Nijolė Raišytė — Ir Vokietijoje stovyklavome	158
Kaip jums patiko stovykloje?	153
Nijolė Bogutaitė — Vakaras stovykloje	159
Kregždė — Paskutinė diena	163
A. Oazė — Ingratituda (eil.)	160
Tumas Vaižgantas — Pasalomis	161
Daiva Nauragytė — Vasaros nakties sapnas (eil.)	161
Tihamer Toth — Lipti ar slysti	161

SPORTAS

P. Ganvytas — XV Olimpiniai žaidimai Suomijoje	162
--	-----

KREIVOS ŠYPSENOS	133
------------------------	-----

DARBAI IR ŽMONĖS

A. Vg. — Jis matė ir netikėjo	164
T. D. — Kas žiūri ir nemato	164
P. Ganvytas — II-sios Šiaurės Amerikos Lietuvių sporto žaidynės	165

PLAČIAME PASAULYJE	167
--------------------------	-----

Viršelio 1 psl. — Rudens aitvarai — moksleivių avimodelių šventė Lietuvoje. Nuotrauka V. Augustino. 148 ir 149 nuotraukos, gautos iš P. Jurgėlos. 150 psl. nuotraukos V. Augustino: mergaitės šoka ir lietuviška mokykla. 157 psl. nuotrauka iš mergaičių stovyklos Putname, Conn. 163 psl. piešiniai G. Botyriaus.

1952 METAI

RUGSĖJIS-SEPTEMBER

NR. 7

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

VYR. REDAKTORIUS — Paulius Jurkus

REDAKCINIS KOLEKTYVAS: D. Aleksandravičiūtė,
A. Bendoriūtė, J. Baužinskas, G. Macelytė.

Redakcijos ir administracijos adresas:

"Ateitis", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

PRENUMERATA metams: \$4.00 pagal U. S. dol. kursą

Garbės prenumerata metams \$10.00.

Atskiro nr. kaina 40 ct.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the

Lithuanian Catholic Youth Association "Ateitis",
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Subscription \$4.00 per year.

Single copy 40 cents.

Entered as second-class matter at the post office at
Brooklyn, New York, March 31, 1950 under the Act
of March 3, 1897.

ATEITIS

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

EINA NUO 1911 M.

RUGSĖJIS

1952 M., NR. 7

JŪS RYŽTATĖS SUSTIPRĖTI

DR. A. DAMUŠIS, ATEITININKŲ FEDERACIJOS VADAS

Sunkios* bandymo valandos silpnąjį sulaužo, — stiprusis išeina dar pajėgesnis ir labiau užgrūdintas. Jūs, moksleiviai ateitininkai, šiame bandyme ryžtatės sustiprėti. Todėl ir dabar, burdamės bei retkarčiais suvažiuodami, įieškote to, kas stiprintų jūsų pajėgumą, jūsų pasitikėjimą savo jėgomis, išlaikytų gyvus religijai ir tautai.

Laikotarpis, kurį gyvename, yra epochinis ir statas didesnių reikalavimų šio meto žmonėms. Lietuvoje kovoama ne tik dėl fizinės laisvės, bet taip pat — dėl minties ir įsitikinimų laisvės. Ši kova mus įpareigojo sumaniai įžvelgti, kokie yra momento reikalai ir kokie principų reikalavimai.

Mums reikia stengtis, kad mūsų darbai ir pasiryžimai bent dalimi būtų verti partizanų aukos. O jų kovos prasmė, kaip dabar įsitikinome, — neįlūdi tik greitame laimėjime, bet labiau pademonstravime ištikimybės saviesiems principams. Atrodo, kad jų ryžtingumu be baimės yra deklaruojama, jog dar yra laisvę mylinčių žmonių, kurie nebijo ir gyvybės aukos dėl tiesos ir gėrio, ir kad tankais ir patrankomis nepasiseka pavergti nuoseklaus ir ryžtingo krikščionio dvasios.

Toji kova yra įrodymas, kad ištikimybė savai sąžinei ir aukštesniesiems krikščionybės principams ir šiais laikais yra pati galingiausia tvirtovė, kurios neįveikia nei modernūs išobulinti ginklai. Partizanai yra ryškūs tos tvirtovės gynėjai, kurie greičiau pasirenka fizinę mirtį, nei vergavimą melui bei piktui.

*

Partizanų pavyzdžiai, be abejo, jus labai žavi. Turbūt, daugelis jūsų jaučia širdyje užslėptą nepasitenkinimą, kodėl nėra tokių progų jums, kurie irgi degate aukos dvasia. Bet yra teisingai sakoma, kad kiekvienam metu, kiekvienose aplinkybėse yra savų progų pasireikšti puikiais ir nemažiau vertingais darbais.

Ir jaunieji didvyriai yra tie, kurie sugeba tinkamai atlikti savo gyvenamojo laiko ir savo vietos jiems statomus uždavinius, t. y., — tie, kurie sugeba, prof. St. Šaikausko mintimi sekant, — „suvesti į sintezę momento reikalus ir principų reikalavimus“. Todėl iš pirmo žvilgsnio kartais atrodo mažai darbai, atlikti savo laiku ir savo vietoje, visada būna vertingesni, nei pasigrožėjimas kilniais kitų žygliais.

*

Laiko uždavinių atžvilgiu jūsų progos yra labai ryškios, ypač pažvelgus į aplinką, kuri jus supa, ir šunkelių daugybę, kurie jus vilioja.

*) Mintys iš paskaitos, skaitytos Moksleivių Ateitininkų Stovykloje, Pine Acres Camp prie Pittsburgh, Pa., 1952 m. birželio 29 d.

Beprasmės televizijos programos, kriminalinių nuotykių radijas, spalvota paveiksluota geltonoji spauda siekia ugdyti mažas ir menkas sielas, kurias težavi pigios sensacijos. Tos efektyvios priemonės greit pagauna jaunimo dėmesį, žeidžia vaizduotę. Jos įstengia pasiekti savo tikslo ir savo žiūrovus bei klausytojus paverčia eiline nužmoginta mase.

Ir tokia dvasinė destruktija čia vyksta tuo metu, kai ypatingai laisvojo pasaulio žmonės turėtų rodyti daugiau ryžtingumo, gindami tikėjimo, tiesos, teisingumo ir krikščioniškosios civilizacijos reikalą. Bet, deja, jie tam nesiryzta. Tiesa, jie nesiryzta ir viešai kovoti prieš krikščionybę kaip tokią. Bet jos ignoravimu ir nesidomėjimu taip lemtingu metu jie įneša į pasaulį nemažiau destruktinės žalos kaip ir organizuotas komunistinis ateizmas.

Štai tokioje padėtyje mums — lietuvių katalikų bendruomenei — yra svarbu turėti jaunimo, kuris nepakliūtų į tą nužmoginimo srovę ir gyventų ne vien savo pigių vaizdų pasauliu. Mums reikia asmenybių, iš kurių paslėptų širdžių kiltų mintys, pajėgios išlaikyti gyvenimą jo aukštos prasmės lygyje. Pro kumštynių ir sensacijų pinkles turi prasiveržti jautrios sąžinės, stiprių principų žmonės, kurie pirmiausia patys išmokyti mylėti, kas gera, gražu ir teisinga, kurie išmokyti ir kitus tuo domėtis, kurie sugriautų nuobodulį grožiui, neįautrumą gėrio ir blogio skirtumui bei baimę ir vengimą išgirsti tiesos žodį.

Štai yra jūsų momento reikalai ir progos pasireikšti darbais, nemenkesniais kaip partizanų!

*

Grįžtant prisiminimais į ateitininkų praeitį, ten randame daug ryškių pastangų pajusti tiksliai momento reikalus ir gyvenamam laikui pasielgti, kaip principai reikalauja.

Taip Rusijoje ir kitur užsieniuose susiorganizavę ateitininkai aiškiai pramatė, kad prisikeliant lietuvių tautai bus reikalinga religinio ir tautinio susipratimo. Ta kryptimi jie intensyviai ruošėsi.

Komunistinio agresyvumo banga ateitininkus kaip lietuvius ir aktyvius katalikus bandė užgauti, bet jie nuo to tik sustiprėjo.

Nepriklausomybės kovose ateitininkai parodė didelio aktyvumo, nuoširdžiai dėdamiesi į valstybės kūrimą ir jos laisvės gynimą.

Vykdydama krikščioniškojo solidarumo mintį, ateitininkija buvo veikli darbininkijoje bei kaimo jaunimo tarpe. Turto santykių aiškinimas bei pažinimas principų, kuriais katalikas turįs grįsti savo pažiūrą į socialinius klausimus, buvo vienas iš didžiųjų ateitininko rūpesčių.

Ateitininkiškoji moksleivija veikliai dirbo socialinėje dirvoje, lankydama vargo bei nelaimės prisilėgtas šeimas.

Vienas iš svarbiausių uždavinių turi būti intelektualinis lavinimasis, į kurį turime kibtį su visu inirtimu. Turime ruošti visomis pajėgomis lietuvių kultūriniam darbui. Mes turime būti kultūros misionieriai.

Drąsa, iniciatyva ir optimizmas turi lydėti mūsų gyvenimą. Dejavimai ateitininkams nepritinka. Prieš sustingusią flegmą turime pastatyti protinį gyvumą.

Prof. K. Pakšas

Ir vėliau, kai katalikų organizuotai veiklai buvo daroma daug kliūčių, ateitininkai moksleiviai nepabūgo asmeninių nepatogumų, bet dar labiau sustiprėjo savo idealų šviesa. Kursai, uždaros rekolekcijos įprasmino pasaulėžiūrą, mintį asmeninio išgyvenimo ir pergyvenimo.

Našaus kultūrinio darbo, ideologinio stiprėjimo, nuoseklios visuomeninės veiklos, ištikimybės ir ištvermės savo principams dvasia kildavo iš gyvo noro tiksliai suprasti momento reikalus ir principų reikalavimus. Vyresnioji ateitininkija ir dabar, prisimindama praeitį, jaučia tik pasitenkinimą, kiek ji tiksliai pajėgė suprasti ano meto ateitininkams statomus uždavinius ir kiek ji buvo veikli juos įgyvendama.

Dabar dažnai mums kyla klausimas, kaip jus, jaunieji idėjos broliai ir sesės, surišti su ta šviesa ateitininkų organizacijos praeitimi? Tas gi būtų labai svarbu, nes ir dabartinio meto reikalai ir mūsų principų reikalavimai ateitininkų atlikti bei bandyti atlikti uždavinių fone darytųsi ryškesni bei prasmingesni.

Štai kur yra mūsų uždavinys — kaip surišti mumyse gyvą praeitį su jūsų gyva dabartimi? Kaip mums sutelkti jėgas mūsų dideliems ateities uždaviniams?

Asmenybės ugdymas — moksleivių ateitininkų veiklos pagrindas

Suprantamai kyla klausimas, kas gali būti tuo kertiū akmeniu, į kurį būtų galima rizikuoti atremti šių laikų moksleivių ateitininkų uždavinius ir kuris būtų tuo jungiamuoju ryšiu tarp praeities ir gyvenamosios dabarties.

Atrodo, kito geresnio pasirinkimo nerasime, kaip remtis pagrindiniu moksleivių ateitininkų uždaviniu — **ugdyti asmenybę.**

Tiktai ugdant asmenybę galima tikėtis, kad mūsų jaunimas nebus paviršutiniškas ir pilkas, bet išsiugdys į giliau galvojantį ir įieškantį gyvenimo prasmės. Tada jis savaime pajus, kas yra praeities kilnumas, kas yra vertinga dabartyje, ko laukia iš mūsų visų ateitis. Todėl mūsų pirmasis ir svarbiausias visų uždavinių pagrindas yra ugdymas tvirto būdo, jautrios širdies ir išlavinto proto asmenybės. Toks pagrindas mums yra svarbus dviem atvejais. Pirmuoju atveju, asmenybė dėl savo vidaus pastangų ir dėl gyvenimo srovės įtakų gali subręsti į charakterį. Antruoju atveju, asmenybė gali sėkmingiau išvystyti ir panaudoti savo talentus.

Charakteris yra lyg laidas laimėti gyvenimo bandymui, nes charakteris yra pastovumas gerame. Jis suteikia pasitikėjimo savo jėgomis, sekant šv. Povilo, kaip gero charakterio žodžiais, — „jei Dievas su manim, kas gali būti prieš mane“. Ir visuose pavojuose charakterio asmenybė dar gali tarti: „Aš vis dėlto dar turiu save“.

Iš antros pusės — visi talentų išvystymo galimūmai visada, o ypatingai dabar — turi būti išnaudoti iki kraštutinių ribų. Asmenybės veržliam talentui ir stropumui nėra užtvaros, kuri galėtų jam tarti „iki čia ir nei žingsnio toliau“.

Atsiremiant į tuos milžiniškus asmenybės privalumus — į charakterio subrandinimą, į sėkmingesnį talentų išvystymą, — susidaro pagrindas, duodas pasitikėjimo, kad moksleiviai ateitininkai tiksliai pajus momento reikalavimus ir pasiels, kaip principai reikalauja.

Moksleivio ateitininko momento reikalai

I. Pirmasis moksleivių ateitininkų uždavinys yra įnešti daugiau Kristaus gyvosios dvasios į lietuvių tautos gyvenimą.

Šios pastangos turi būti pirmieji, nes ir po didelių pasaulio sukrėtimų mūsų, kaip ir daugelio kitų tautų, dvasios pasaulis dar vis yra suskilęs. Lietuvoje, tremtyje ir emigracijoje buvo ir yra ryškių organizuotų mėginimų įtikinti žmones, kad vienaip galima mąstyti bažnyčioje ir kitaip už josios ribų. Pasaulėžiūrinis apsisprendimas, pagrįstas katalikiškumo principais, vaizduojamas labai gražiai. Tuo tarpu yra propaguojamas jaunime abejingas religijos atžvilgiu, mažinama jos reikšmė gyvenime, visa tai vadinant nesidomėjimu mistika. Bandoma taip pat įtikinti, kad nuosekli tikinčio kataliko pasaulėžiūra ardo tautos vienybę.

Vis daugiau pasigirsta neobjektyvių krikščionybės puolimų, stengiamasi grožėtis Gandhi pasyviu pasipriešinimu, bei kitoms tautoms artimesniais ir būdingais dvasinio gyvenimo reiškiniais, bet šaipomasi iš savo maldos, savų tėvynainių praktikuojamos, nesuteikiant jai nei pasyvaus pasipriešinimo reikšmės.

Kaikuriems Kristus, kaip Pasaulio Išganytojas, yra dar pakenčiamas, nes Jis padeda apraminti sąžinę, žmogiškųjų silpnybių sudrumsčiamą. Bet Kristus, kaip paskelbęs naujuosius principus visam žmonių, ne angelų, gyvenimui tvarkyti, yra vengiamas pripažinti.

Štai kodėl ypatingai dabar ateitininkai turi ryžtis įsigyti daugiau gyvosios religinės dvasios, to didžiojo vidaus dinamizmo, kuris, sutelktas subrendusioje asmenybėje, būtų laisvas veikti ir nebūtų pančiojamas ir įtaigojamas sumaniai veikiančių destruktivių antireliginių jėgų.

Moksleiviai ateitininkai, turėdami šį didįjį uždavinį prieš akis, turi įsisąmoninti, veikti ir ruošti apaštalaui viešajame gyvenime.

Įsisąmoninimas planingu ir giliu skaitymu, diskusijomis, kursais uždaromis rekolekcijomis ir gyvenimo patirtimi. Lankantieji katalikų mokyklas gali daug laimėti paties mokslo kurso metu pasaulėžiūrinio įsisąmoninimo bei žinių įgijimo srityje, turėdami progų skaitymu ir ruošiamais referatais susidaryti pažiūrą į įvairius gyvenimo klausimus.

Šv. Rašto pažinimu, religine praktika reikia stiprinti eucharistinę mintį, kuri šiuo metu yra ne vien specialių eucharistininkų būrelių, bet visų moksleivių ateitininkų reikalas.

Veikti reikia būtinai, nes vien įsisąmoninimo yra per mažą. Gyviausia moksl. ateitininko veiklos sritis yra labdaros ir socialinio patarnavimo darbai. Tų darbų įgyvendinimui reikia ne tiek materialinių išteklių, kiek širdies ir laiko. Jie tiksliai atitinka ateitininkų principų reikalavimus ir narius paruoš socialinei veiklai.

Ruoštis viešajam gyvenimui reiškia tapti geru savo darbo srities žinovu, savo pavyzdžiu ir pozityvia veikla išsikvototi įtakos į aplinką. Todėl ateitininkija siekia priauginti visoms gyvenimo sritims pajėgių ir kūrybingų asmenybių, kurie savo principais būtų sąmoningi katalikai ir kaip tokie pajėgūs ir tinkami apaštalaui viešajame gyvenime. Švietimasis, įsigijimas specialybės, baigiant universitetą arba kurią specialinę mokyklą, moksleiviui ateitininkui yra būtinybė.

II. Tautinės gyvybės išlaikymas. Dr. J. Girmiaus žodžiaisariant: „Ne mūsų rankose šiandien grąžinti Lietuvai nepriklausomybę. Bet mūsų rankose išsaugoti vidinę Lietuvos laisvę — tautinę gyvybę.“ Moksleiviai ateitininkai, vykdydami savo principų reikalavimus, konkrečiais darbais privalo prisidėti prie tautinės gyvybės išlaikymo. Štai keli prisidėjimo būdai:

1. Ruoštis kultūrinei lituanistikos veiklai. Lituanistinės mokyklos kursas turi būti išeinamas su pirmiejiu dė-

mesiu. Lietuviškas žodynas teturtėja planinga lektūra su ištraukomis įdomesnių ir literatūriškai dailių išsireiškimų. Susirinkimuose nagrinėjamos perskaitytos knygos prisidės prie meilės ugdymo gerai knygai bei jos populiarinimo mažiau aktyviųjų tarpe.

Mūsų kultūrinė bei auklėjimo spauda kaip "Aidai", "Ateitis", "Eglutė" ir kit., įgys daugiau vertės, kai jie bus susirinkimuose planingai nagrinėjami, atpasakojant straipsnių mintis ir įtraukiant visus narius į tą spaudos sekimo ir naudojimosi ja darbą.

2. Jungtis į spaudos darbą. Reikia sudaryti meno ir literatūros rateliai, pasikviečiant kompetentingą vadovą. Jo uždavinys nariuose pažadinti gyvą domėjimąsi literatūra ir paskatinti narius pradėti reikštis savo rašinėliais saudoje, taip pat ugdyti priaugančią kartą žurnalistikos darbui.

3. Rašyti savo dienoraštį, "Tėviškės prošvaistės" ar kitu vardu tai pavadinus, į jį specialiai įrašant įvykius iš lietuvių gyvenimo, pastabas iš laikraščių, savo samprotavimus, skaitytų knygų ištraukas.

III. Inicijavos ir paslankumo ugdymas organizacinėje veikloje.

Pirmoje eilėje yra svarbu planingai išeiti Moksleivių Ateitininkų Centro Valdybos paruoštą programą. Ateitininkų principai ir uždaviniai bei jų svarba turi būti ryškioje šviesoje perteikti ne tik visiems nariams, bet ir platesniems jaunimo sluoksniams. Lavinamasi ir veikiamą turi būti daugiau pasikliaujant jaunatviška iniciatyva, ne laukiant vyresniųjų paskatinimų. Jūsų asmeninis pavyzdys, tiesumas, atvirumas, organizacinis garbingumas, drąsus savo minties išpažinimas ir mokėjimas ją paremti ras tinkamiausius kelius prabilti į jūsų vienaamžinį protą ir širdį ir į jus supančią aplinką.

Kultūrinėje lietuvių bendruomenės veikloje moksleiviai ateitininkai, patys aktyviai dalyvaudami, turi kituose vienaamžiuose sukelti susidomėjimą ja.

IV. DRAUGISKUMO UGDYMAS

Tremtis ir emigracija turėjo ir turi tendencijos ugdyti bendruomeninio gyvenimo vengiantį, vien savimi besirūpinantį žmogų. Norint nepasiduoti tai neigiamai linkmei, yra tikslu ugdyti nesuinteresuotą draugiškumą, į kurį idėjinius bendrumas labiausiai skatina ir kuriam daugiausia progų sudaro organizacinė veikla. Draugiškumo ir bendravimo mintį reikia skleisti į visą lietuviškąjį jaunimą, ryškinant, kad priklausymas skirtingoms organizacijoms nėra užtvara nuoširdiems draugiškumo ryšiams. Toks sąmoningas draugavimas į mūsų gyvenimą ir visuomeninę veiklą įves sveikus bendradarbiavimo principus, kaip garbingumą, objektyvumą, pagarbą žmogui.

V. MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ TARYBA.

Ją atskiruose miestuose sudaro: kapelionas, globėjai, kuopos valdyba. Nuo jų priklauso ateitininkų veiklos sėkmingumas. Taryba turi būti pačių vyriausių ir aktyviausių moksleivių ateitininkų veiklos organizatoriumi — ji duoda kryptį, ji organizuoja paramą, ji paskatina iniciatyvą. Būdama glaudžiamame kontakte su Moksleivių Ateitininkų Centro Valdyba, moksleivių Ateitininkų Taryba gali labai naudingai prisidėti prie auklėjimosi ir lavinimosi darbo. Į Tarybų veiklą yra dedama daug vilčių ir iš jų laukiama planingos ir sumanios veiklos.

*

Tie keli moksleivių ateitininkų aktualiausi momento reikalai yra paminėti su noru matyti mūsų jaunime, o per jį ir mūsų bendruomeninio gyvenimo apraiškose daugiau prošvaisčių, kurios priklauso aukštesnei visuomenės kultūrai ir yra verti už laisvę kovojančios tautos.

Mūsų momento reikalų neišvengsime, nei prisidengdami garbingos praeities karžygiais nei vien žavėdamiesi partizanų aukos dvasia. Tie, kurie prisiėmė ateitininkų organizacijos principus, prisiėmė ir jų reikalavimus — ryžtis ir ruoštis didiems darbams, nuo jaunystės dienų pratintis įveikti kliūtis ir galingais asmenybės sparnais — tvirtu charakteriu ir talentais — kaip ereliai iškilti į padanges, į kalnų viršūnes.

Daiva Nauragytė

A V E M A R I A

*Ave Maria —
Sugaudė varpas.
Balsas nuskrido padangės skliautais.
Tyliai sugrįžo jo aidas nualpęs —
Ave Maria.*

*Ave Maria,
Gratia plena,
Lūpos kartoja su varpo malda,
Laimink praėjusią rūpesčio dieną,
Ave Maria.*

*Ave Maria —
Vakaro vėjas
Prikelia maldą ir neša aukštyn,
Snibžda ramunė, rasoj suspindėjus:
Ave Maria.*

*Ave Maria —
Dar tebegaudžia
Varpas, nutilusio slėnio širdy.
Siąnakt lai mus prie savęs tepriglaudžia —
Ave Maria.*

*

NEKALTOJI MOTINA

Nusižeminusi ir iškilni daugiau, kaip bet kuris kūriny. Tu esi amžinųjų sprendimų parinktas tikslas. Tavyje įsižiebė Meilė, kurios žērėjimas tave, kaip žiedą, atbaigia amžinojo taikoj. Tu esi meilės žibintas danguje, o mirtingiesiems amžinai gyvas vilties šaltinis.

Moterie, tu esi taip didi ir taip galinga, kad kas jieško malonės ir jieško ne pas tave, prilygsta paukštį, kuris nori skristi neplasnodamas. Savo gerumu tu skubi padėti besišaukiantiems pagalbos, bet ateini ne kartą nešaukta mūsų maldose. Tavyje pasigailėjimas, tavyje užuojauta, tavyje didi širdis, tavyje visa, kas tik gera yra kūriniuose.

Ašai, kurs mažiausiam visatos jucke jieškojau tavęs ir dvasios gelmėse žvelgiau į tave, nūnai maldauju — duok jėgų, kad savo akimis veržčiausi dar aukščiau, į galutinį išganymą. Aš, kuris nieko taip deginamai netrokštu, kaip tą paskutinį išganymą pasiekti, kreipiu savo maldą į tave ir prašau — tenebūna man tai veltui! Kiekvieną mirtingumo debesėlį tu savo malda manyje išblaškyk ir aukščiau — džiaugsmą man atskleisk!

Karaliene, kuri viską gali, ko nori, prašau tave — išlaikyk manyje gyvą amžinybės ilgesį ir savo globa pergalėk manyje žemiškumo paskatas.

DANTE ALIGHIERI

LAISVĖS, RYŽTO IR VYRIŠKUMO SIMBOLIAI

(Kalba, pasakyta per AMERIKOS BALSA 1952. VII. 15)

PETRAS JURGĖLA

Neužmirštami vardai: Darius, Girėnas ir LITUANIKĄ. Atsimenu aviacijos šventes, kur skridimo rėmėjai buvo skraidinami. Tokių pasigendant, teko raginti. Žmonės priekaištavo, kad nėra parašutų. Girėnas aiškino: "Mes jau daug metų skraidom ir parašutų neturėjom". Darius dažnai primindavo: "Dėl Dievo, tegu neskrenda tas, kas bijo!" Žmonės paklausdavo — o jei krisim? Darius šypsodamas atsakydavo: "Jei krisim, — vistiek žemiau žemės nenukrisim". Kvatojo žmonės... Na, ir lipdavo be parašutų į LITUANIKĄ vyrai, vaikai ir daugiausia moterys. Išlipdavo linksmi, patenkinti. Nauji įspūdžiai — daug kalbų. Jei ne Darius ir Girėnas, šie tūkstančiai amerikiečių taip ir nebūtų turėję progos savo drąsumui išbandyti padangėje. Tajp ėjo sunkus ir ilgas pinigų uždarbiavimas. Padangėje jausdamiesi kaip namie, Darius ir Girėnas negalėjo suprasti, ko kiti baiminasi nuo žemės atsiplėšti ir augštyti pakilti. Jiems buvo visai paprastas dalykas tai, ką kiti drąsa vadina. Ir per Atlantą jie be parašutų pasileido. O kas girdėjo, kad šiandien lakūnai be parašutų skristų tobulesniais lėktuvais! Tokie buvo Sparnuoti Lietuviai.

Prieš skridimą jie priklausė prie Amerikos Lietuvių Legiono 1-jo gen. Kosciūškos posto. Šis postas dar neišskridusius lakūnus pakėlė į savo garbės narius, o 1933 metais liepos 21 d. pasivadino Dariaus-Girėno postu. Tai pirmoji organizacija, pasivadinusianti Atlanto nugalėtojų vardu.

Perskridę Atlantą, nuvargę ir jau krisdami, Darius ir Girėnas išmeta vežamus 500 laiškų. Jau paskutinę minutę jie neužmiršta savo pareigos-pažado tautiečiams jų laiškus nuvežti. Jau matydami giltinę dalgiu užsimojus, jie nepalūžta — nepameta galvos. Duotąjį žodį jie išlaikė. Tiesa, LITUANIKĄ Lietuvos Respublikos sienų nepasiekė. Bet kan. Penkauskas, sakydamas pamokslą Kaune, pabrėžė: "Du geriausi lietuvių tautos sūnūs, kilnių tikslų turėdami, pakilo į erdvę iš Naujojo Pasaulio. Savo sparnus suglaudė ir žuvo netoli pažadėtosios žemės, senovės prūsų lietuvių krašte. Jie išvyko iš Lietuvos paprastai vaikučiai, o sugrįžta pasaulinio garso vyrai, mūsų tautos didvyriai. Kryžius mylinti tauta sutiko juos karališkai". Ministeris p-kas Tūbelis pasakė: "Kaip organizmas be augštesnių siekimų, be idealų, nors ir materialiai pertekęs, išsigema, merdi, nyksta, taip ir tauta be savo sūnų pasiryžimo, be pasiaukojimo gerovei, jos garbei, be didžiųjų darbų nyksta ir dingsta stipresnių tautų jūroje. Suprato tą dėsni ir Darius ir Girėnas. Jie savo drąsiu žygiu, savo gyvybe įrašė lietuvių tautos sielon didžiųjų darbų troškimą". Šaulių Sąjungos p-kas pareiškė: "Buvom atėję jūsų džiūgaudami pasitikti, gyvus, sveikus ant rankų

nešioti, bet... atnešėm į kapus mūsų mylimai žemelei atiduoti. Nuo šios dienos jūsų auka pašventinta Lietuvos žemė darosi mums dar brangesnė, dar šventesnė. Jūsų dvasia amžiams teauklėja mums savo tautos vertus didvyrius ir tejungia mus visus vieningan darban skaisčiai tautos ateičiai". Adv. Skipitis priminė: "Jūs skridot Lietuvon, būdami Amerikos piliečiai. Savo žygiu norėjot susieti Amerikos lietuvius su Lietuva. Amerikos lietuviai daug padėjo Lietuvai besikuriant. Atidavė Lietuvai jus, mūsų didvyrius, mūsų pasididžiavimą".

Užuojautą Lietuvai pareiškė Amerika, Latvija, Estija, Britanija, Prancūzija, Vokietija, Sovietų Rusija, Lenkija ir kitos valstybės ir visuomenė. Net priešai ėmė visai kitaip į lietuvių tautą žiūrėti. Nei vienas lietuvis savo mirtimi nebuvo pelnęs tokios nuoširdžios kitų tautų ir net priešų užuojautos. Tai buvo didžiausias Lietuvos laimėjimas. Kodėl? Juk prieš tai Atlantą perskrido eilė kitų

vyrų. Tačiau ši vandenyną net ir siauriausioj vietoj neperskrido kiti Lietuvos kaimynai ir net rusai. Ir šventimaučiai išvydo Darius ir Girėną nepaprastu idealizmu spinduliuojant. Net svetimieji jautė, jog LITUANICOS tikslas buvo nusileisti ne tiek į Kauno aerodromą, kiek į dvasinį Lietuvos aerodromą. Tiesa, LITUANIKĄ sudužo Lietuvos slenkstyje. Tačiau Darius ir Girėnas savo dvasios sparnais Tėvynę pasiekė kaip skaistaus idealizmo vyrai, dvasios milžinai — Sparnuoti Lietuviai! Ir nulenkę prieš juos savo galvas ir širdis ūkininkai, darbininkai, visuomenininkai, valdžios pareigūnai — visi lietuviai Lietuvoj, Amerikoj ir plačiam pasauli.

Dariaus-Girėno vardu pasivadino Lietuvos aviacijos dvi eskadrilės, oro skautų draugovė ir daug kitų organizacijų Lietuvoj ir Amerikoj. Jiems atminti išleidžiami Lietuvos pašto ženklai. Jau 1934 m. Lietuvoje buvo apie 300 Dariaus-Girėno gat-

vių, 18 tiltų, 24 aikštės, 8 mokyklos. Kaimuose žmonės net ažuolus ir piliakalnius jų vardu pavadino. Poetai juos apdainavo, o menininkai įamžino statulose, paveiksluose. Lietuvoj ir Amerikoj paminklai jiems pastatyti. Visuomenė kasmet juos atmena per tradicinę — tautinę šventę. Tauta priėmė Dariaus-Girėno auką ir įsijautė į jų pasišventimą bendram Lietuvos idealui!

Prieš 19 metų LITUANIKĄ pritrenkė visus lietuvius. Ji sukrėtė net nutautusius, kuriuose lietuviškumo negalėjo pažadinti nei ugningi pamokslai, patriotiškos kalbos ar net tėvų ašaros. Ko šie veiksniai nepadarė, — LITUANIKĄ padarė. Tūkstančiai jau net lietuviškai kalbėt nemokančiųjų pajautė garbę ir net pareigą prabilti: "Ir aš lietuvis, lietuvis! esu tokios pat kilmės ir tautybės kaip ir Darius-Girėnas!" Atsiet, gyvenime ir mirtyje neatski-

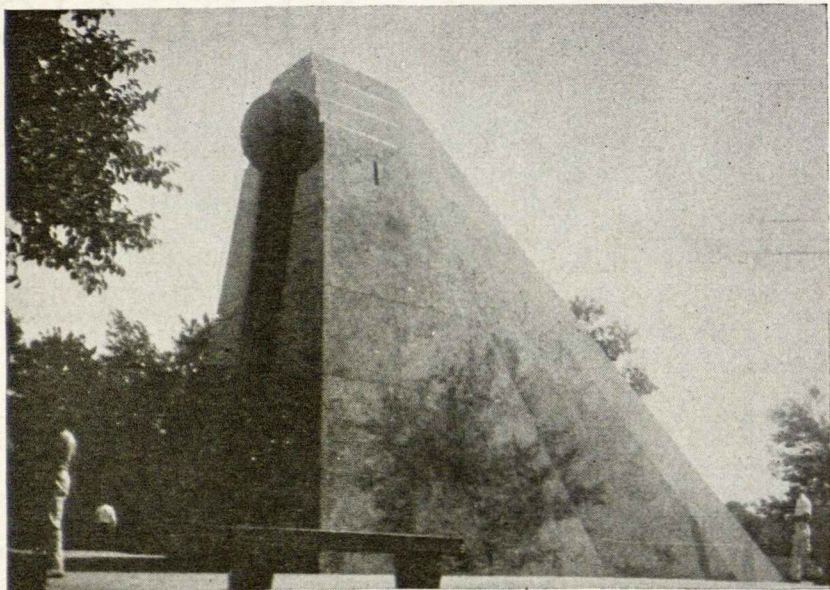

riami Darius ir Girėnas tapo lietuvių žadintojais ir pasiliko negestančiomis idealų prošvaistėmis.

Man teko garbė parašyti knygą "Sparnuoti Lietuviai Darius ir Girėnas". Tik Lietuvoj jos išplatinta 12.000 egz. Bet šieandie ši knyga pavergtoje Lietuvoje net slėptuvėse įeškoma ir naikinama. Kodėl? Todėl, kad joje slypi Dariaus-Girėno idėjos, erdvės ir laisvės troškimai, pasiaukojimas Nepriklausomai Lietuvai! O tokių idėjinių kibirkščių okupantas lijo gal net labiau, negu atominių bombų! Štai vyskupas Reinys pasakė, jog LITUANIKOS žygis tai šūkis naujoms Tėvynės jėgoms, kad Tėvynei reikalingi sumanymų kupini, drąsūs, pasiaukojantieji pasiryžėliai. Kun. Krupavičius pareiškė, jog Dariaus-Girėno žygis tai galingas projektorius, kuris nušvietė didžiąsias lietuvių tautos galias. Filosofas Vydūnas aiškino, jog šis žygis skelbia mūsų tautą žmonijai, kaip meteoras skelbia save naktį žvaigždėtam dangui; tai yra prasilažimas to didžiojo vyriškumo, kuris renkasi didį tikslą, kelia ir tvirtina tautą. Didis tautos auklėtojas Stasys Šalkauskis patikslino, jog šis heroizmas privertė vienu ritmu plakti visas tautos širdis ir nuteikė tautos valią į būsimus visuotinės reikšmės žygis; jis parodė, kaip tikra tautos vienybė galima laimėti ir kaip tauta įjungiamo į žmonijos visumą. Dr. Leimonas pabrėžė, jog Dariaus-Girėno žygis, tai naujas lietuvių tautos galios griaustinis, kuris sudrebino pasaulį; tai naujas mūsų tautos jėgų žaibas; šis žygis be paliovos srovėns lietuvių tautos gyvenime; iš čia kartų kartos daug jėgų sėmsis naujiems lai-

Lietuviai legionieriai paminklo pašventinimo iškilmėse. Iš kraštų Amerikos Legiono lietuvių Dariaus-Girėno posto atstovai (dešinėje — teisėjas Jonas žiuris), vidury — Amerikos Liet. Leg. atstovas P. Jurgėla.

Dariau-Girėno paminklas Chicagoje. Jį pašventino 1935 m. kankinys vysk. T. Matulionis. Iškilmėse dalyvavo per 10.000 žmonių.

Stasys Santvaras

*Sukurto aukuro liepsningi dūmai kyla
Ir tūkstančiai širdžių aprauda kraujo auką...
Ak, tą, kuri pasiaukojimu didžiu
Gyventi, kurt ir viską nugalėti šaukia...*

*Sudužo greitasparnis laivas į mažas skeveldras,
Bet regiu — nesudužo amžinasis žodis,
Kad Lietuva ir šių dienų giedrioj aukštybėj,
Kaip nugalinti karalienė pasirodė...*

(Iš giesmės Dariui ir Girėnui)

mėjimams. Generolas Raštikis priminė, jog šie laisvosios Lietuvos ereliai pasistatė mūsų širdyse paminklą, kurio nesugriauš jokie amžių vėtrų perkūnai. Karo Muziejaus lankytojams gen Nagevičius primindavo, jog čia kalba į mus tauriausio kraujo apšlakstyti LITUANIKOS griaučiai, tautos nemirtingųjų sūnų likę žemėlapiai, kompasai; tie kompasai yra tikrojo lietuvių tautos istorinio kelio ir pasiryžimo kompasai; kaip Darius-Girėnas nugalėjo didžius vandenynus — taip mažoji tauta savo pasiryžimu irgi gali nugalėti didelius priešus.

Pirma nedaug kas tikėjo, jog Darius-Girėnas galėtų nekoku lėktuvu Atlantą perskristi. O jie savo pasišventimu ir darbu įrodė, jog nesunku toks neįmanomas žygis įvykdyti, kuomet idealas veda ir Tėvynė šaukia. Darius ir Girėnas atėjo iš nežinios — iš lietuviškų vargingų šeimų. Savo skaisčiu gyvenimu, idealizmu, darbštumu ir pasišventimu jie pasiekė dar-

gi aukštesnio idealo, negu siekė. Pati Apvaizda jų žygį pavertė didesne misija. LITUANIKA trenkė į Soldino mišką ir į šipulius pavirto. O Darius ir Girėnas kaip idėjinis žaibas sujudo tautos dvasią ir padegė idealizmu visose gyvenimo srityse. Jie tapo erdvės, laisvės, ryžto ir vyriškumo simboliu.

Darius ir Girėnas savo skridimo idėją bei garbę viešu testamentu pavedė ne kam kitam, tik TAU, JAU-NOJI LIETUVA! Ir štai tas Lietuvos jaunimas, kuris, ašaras rydamas, skaitė šį testamentą ir įsijautė į jo idėją, taip pat įsidedė panašiu idealizmu. Jis siekia išlaisvinti gimtąjį savo kryžių kraštą, nekaltą, bet supančiotą Tėvynę. Tokia tauta, kuri įsijaučia į Dariaus-Girėno idealus ir turi Dariaus-Girėno dvasios vyrų ir moterų, yra nenugalima tauta! Nėra pasauly galybės, kuri galėtų tokią tautą sunaikinti!

MERGAIČIŲ LOGIKA

ALB. BARANAUSKAS

Vieną rytą 1943 metų rudenį, dar tik prasidėjus pamokoms Žolynų gimnazijoje, direktorius septinton klasėn įvedė naują mokinį.

— Mielieji, noriu jums pristatyti Jurgį Daumantą iš Kauno dvyliktosios gimnazijos. Prašau jį nuoširdžiai priimti savo tarpan.

Stovėdamas prie durų, Jurgis Daumantas su nuoboduliu tyrinėjo savo pirštų nagus ir, direktoriui baigus kalbėti, nusilenkė klasei. Mergaitės pasijuto užburtos kaunietišku manieru, o seniūnas jį pašaukė atsisėsti kamputyje šalia savęs, paskutiniame suole. Pertraukų metu Daumantas valgė slyvas arba lukšteno saulėgrąžas, noriai, be varžymosi atsakinėdamas į smalsesniųjų klausimus, o per pamokas sėdėjo susikaupęs, tylus, suakmenėjęs. Tik per pačią paskutinę jis visai netikėtai atidarė burną, savotišku būdu iškeldamas savo reputaciją į sunkiai pasiekiamas viršūnes.

Buvo istorijos pamoka, ir mokytojui atėjo į galvą šaukti atsakinėti.

— Julija Šermukšnytė! — tarė jis.

Prie lentos atėjo aukšta mergaitė su nukritusiais ant kaktos plaukais ir visada truputį praviromis lūpomis. Jai liepė papasakoti apie Karolį Didįjį.

— Karolis Didysis buvo didis karalius ir žymus karvedys...

Pagalvojusi ji išskaičiavo ilgą eilę valdoviškų ir karinių dorybių, kurių buvęs pilnas Karolis, pridėdama su pasipiktinimu, kad neištikimi, klastingi didžiūnai kėsinosi į jį nužudyti. Mokytojas sujudėjo kėdėje.

— Kėsinosi nužudyti?

— Taip, — atsakė Šermukšnytė patylomis ir užsidengė veidą.

— Zinome, kad buvo samokslai dėl sosto, net maištai, tačiau apie atentatą man neteko išgirsti. Ar atmeni, Šermukšnyte, kaip mes susitarėme pernai? Šiais metais, atrodo, būsiu priverstas imtis griežtesnių priemonių.

Nutilusi klasė su dideliu susidomėjimu sekė įvykio eigą. Staiga paskutiniame suole kažkas garsiai sušuko:

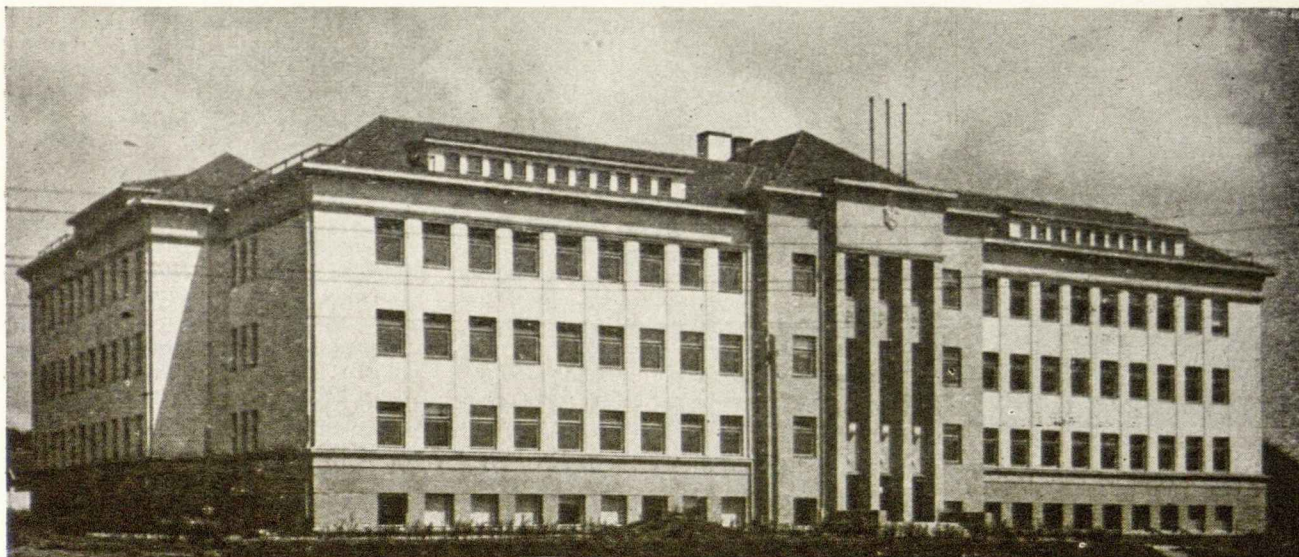
— Pasikėsinimas buvo suplanuotas, tačiau juos laiku susekė!

Tai buvo Daumantas, naujasis mokinyss iš Kauno. Nustebintas šio iššūkimo, istorijos mokytojas pakėlė antakius.

— Nagi?

Daumantas atsistojo ir ėmė pasakoti:

— Vienoje Regensburgo bažnyčioje nakčia susirinko Bavarijos didžiūnai pasitarti, kaip nužudyti iš Aacheno atvykstantį Karolį. Bažnyčioje tą vakarą ilgai meldėsi vienas kunigas, kuris, išgirdęs žingsnius ir pamatęs fakely šviesą, pasislėpė už pilioriaus, iš kur viską gir-

dėjo. Baigę pasitarimą, šamokslininkai apjėškojo bažnyčią ir surado kunigą. Jie norėjo jį užmušti, tačiau paliko gyvą, tik liepė prisiekti, kad niekam nesakys. Kadangi kunigas buvo prisaiškintas prievarta, jis viską pranešė Karoliui, kuris šamokslininkus nubaudė mirtimi.

— Žinau, žinau, tačiau atentato, sakau, nebuvo! Sėskis. Pasakok toliau, Šermukšnyte.

Ji galų gale uždirbo trejetuką, o pasibaigus pamokoms, savo įprastais tyliais žingsneliais pirėjo prie Daumanto, nusiukė ir tarė jam:

— Aš nė nežinojau apie tą pasikėsimą — atėjo į galvą, tai ir pasakiau. O jūs daugiau žinote už jį patį! Dar ir dabar vis negaliu atsipeikėti: žinot, pernai paskutinį trimestrį istorijos turėjau tris su minusu...

— Apie Karolį aš skaičiau visą knygą, tai dabar klausau ir stebiuosi — kaipgi, paskutinį trimestrą istorijos turėjau tris kiant, tik nepavyko. Galų gale, tai smulkmena. Ar jūs kaunietė?

— Ne. Kodėl?

— Nežinau, man taip atrodė.

Julytė nuraudo.

— Aš Kaune visai nė nebuvau. Visą laiką Žolynuos.

— Kągi, — tarė Daumantas, trupčiuką nusivylęs. — Žolynai labai malonus ir gražus miestelis. Tarp kitko, ar tik mums nepakeliui į namus? Aš gyvenu Čiurlionio gatvėje.

— O aš naujamiesty. Tikrai pakeliui.

— Kur jūsų paltas? Be palto? Leiskite, panešiu knygas.

Einant per rinką, Daumantas sustabdė Šermukšnytę prie žalios palapinės, kurioje vienakė moteris rėkaudama pardavinėjo vaisius ir kaikurias daržoves.

— Ar mėgstat obuolius?

— Kartais...

— Po kiek čia obuoliai, teta?

— Šitie, kur raudoni, po pusę lito! O anava, pintinėj dar yra po trisdešimt centų!

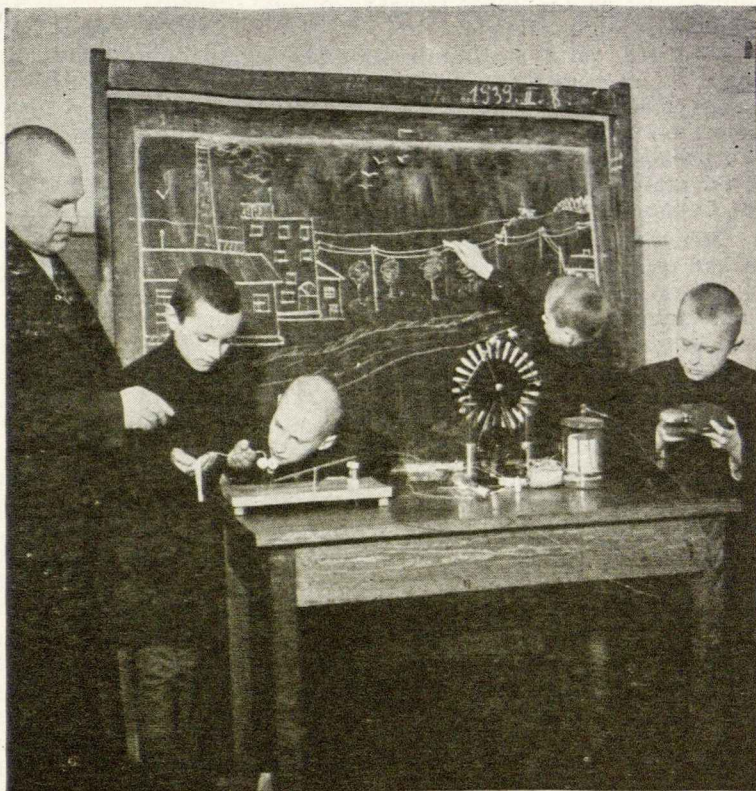
— Hm... Duok iš pintinės, — pusbalsiu tarė Daumantas. — Palauk, palauk — kam tą didįjį nuėmei?

— Uždėsiu mažesnį; ar nematot, kaip persveria?

— Ein Moment, bitte! Matai, kaip išsilygino. Ne-reik taip nustot kantrybės, močiute! Prašau ragaut.

Ir Julytė su pasigėrėjimu širdy prakando žalią obuolį, dar nenujausdama, kokios reikšmės jos gyvenimui turės naujojo mokinio draugiškumas. Atsisveikindami jie sutarė vakare susitikti miesto sode.

Taip prasidėjo Jurgio Daumanto gyvenimas Žolynuose. Klasėje jis greitai įgijo pagarbos ir autoriteto; gal tik seniūnas nedaug tesirūpino jo kaip visų kitų nuomone. Daumantas turėjo šamojaus, buvo draugiškas ir pasirodė esąs geras mokiny; jis tuoj pradėjo lenktyniauti su Antanu Kriaušaičiu, klasės pirmuoju. Tačiau mergaitės Jurgį laikė išdidžiu, greičiausiai, nepatenkintos, kad visą jo dėmesį užėmė Šermukšnytė; tarytum jis nepastebėjo, kad klasėje yra ir daugiau mergaičių. Julė, kurį laisvalaikį praleisdavo skambindama pianinu, (jos našlė motina gyveno iš muzikos pamokų), arba siuvinėdama, dabar kas vakarą vaikščiojo su Daumantu miesto sode, kartais net iki sutemų. Ir nors ji draugavo su tokiu gabiu ir išmintingu berniuku, jos pažymiai ne tik nepasitaisė, bet — priešingai: smuko žemyn ir pasidarė blogesni,

Pamoka lietuviškoje mokykloje 1939 m.

Nuotr. V. Augustino

negu kitados! Gal dėl to, kad jos gyvenime atsirado naujas, svarbus dalykas, šimtą kartų įdomesnis už nepabaigiamus iksų santykius su igrekais...

Miesto sode pradėjo kristi lapai, vakarai būdavo ilgi ir šalti, — artinosi tikrasis ruduo. Jurgis ėmė darytis melancholiškas ir nekalbus, gal paveiktas merdinčios gamtos ir liūdny, raudonų saulėlydžių, o gal ir dėl kitos priežasties, jam daug reikšmingesnės, negu dangaus spalvos vakare. Jo svajonė tapti pirmuoju klasės mokiniu kolkas ir liko svajone — Kriaušaitis tebesilaikė pirmykštėje aukštumoje, nors algebroje buvo kiek silpnėsnis, — vienintelė Daumanto viltis. Pikčiausia, kad Kriaušaitis atrodė nieko nežinąs apie šias lenktynes ir nesirūpinąs pažymiais; buvo sunku spręsti apie jo planus ir jėgas. Nekalbus ir pilnas nepasitikėjimo jis visada laikėsi nuošaliai. Pakvietas į svečius, Kriaušaitis atsisėdavo kampe, dažniausiai prie krosnies, atsisakydamas nusivilkti palatą, ("Aš tik minutei, tuoj einu!"), ir ten prakaituodavo kelias valandas, netardamas nė žodžio. Ne vienas, į jį žiūrėdamas, imdavo spėlioti: kaip gi jis laikosi namie, kur jo nestebi pašaliečio akis? Sunku patikėti, kad jaunas, sveikas berniukas visuomet sėdėtų susikūpięs, padėjęs rankas ant kelių, nuleidęs akis. Kas žino, gal jis tada pasidarydavo trukšmingas ir nesuvaldomas. Kartą seniūnas, išlydėdamas svečius, kažkam pasakė į ausį:

— Bijau, kad Kriaušaitis, eidamas namo, kam nors neišmuštų lango. Keturias valandas išsėdėjo, kaip prikaltas — nė krypt! Nė sudie nepasakė.

Šitoks priešas Daumantą varė į pasiutimą.

— Nė tiek negalima iš jo ištraukti, kokį pažymį gavęs už rašomąjį darbą. Ką jis galų gale vaidina: Hamletą ar detektyvą? Tikras Harry Piel.

Tokios jam ištrūkusios pastabos neblogiausiai pralinksmindavo klasę. Visi žinojo, dėl ko Daumantas neriasi iš kailio, ir buvo įdomu stebėti šias keistas

imtynes. Net pats seniūnas mėgdavo apie tai užsiminti savo artimųjų ratelyje:

— Verta, verta pasižiūrėti. Gali pėsčias nueiti į Romą, ir tai nerasi kitų tokių dviejų. Pernai žiemą rinkoje mačiau ūkininkų peštynes: vienas, apsilvilkęs trejais kailiniais ir vatiniu, šnekasi su bobom, o kitas iš užpakalio jam tarp menčių grūda peilį. Štai, sukišo iki kriaunų, o tas vis dar nejučia per vatinę... Tai Daumantas ir Kriaušaitis.

Mėnesio pabaigoje matematikos mokytojas pranešė, kad po poros dienų bus algebros rašomasis darbas. Daumanto apskaičiavimais, tai buvo gera proga atsistodurti vandens paviršiuje. Ši mintis jį taip apšėdė, kad jis nebemiegojo naktimis ir karštingai sprendė šimtus uždavinių, net tokius, apie kuriuos dar niekad negirdėjo klasėje. Rašomojo išvakarėse Julytė paprašė jo pagalbos, norėdama pasiruošti; atėjęs Daumantas ėmė jai diktuoti sąlygą po sąlygos, nenorėdamas ir girdėti apie miesto sodą.

— Dabar kalba eina ne apie pasivaikščiojimus.

— Bet juk tau niekas negresia, kam taip rūpiniesi? Matysi, kaip susirgsi.

— Niekad negalima žinoti, kada gresia ir kada negresia.

Galų gale ji pati užsimetė jo nerimu ir ėmė skustis galvos skausmais. Akyse jai stovėjo neišvengiamas atsiskyrimas su Jurgiu po to, kai ji liks antrieiems metams septintoje klasėje; Julytė nebegalėjo nė susikaupti, nė ką nors kita galvoti. Ketvirtą valandą Daumantas pakuopstom išlėkė į galą miesto pas atvažiuosį technikos studentą aptarti kažkokio atvejo, kai "ikšas kvadratu lygus igrekui kvadratu". Julytei staiga suspaudė širdį nerimas ir kažkodėl pasirodė, kad jo daugiau nebematys. Stengdamosi nusiraminti, ji išėjo miesto sodan ir ilgai vaikščiojo pažįstamuose vietose, nepaisydama šalčio vėjo ir piliančio lietaus.

Rytojaus dieną prieš pamokas Julytė tarė Daumantui, visa išblyškusi:

— Aš tikriausiai neparašysiu nieko; žinau jau dabar, kad neišspręsiu.

Jis pakėlė akis nuo užrašų:

— Jei iš anksto galvoji, kad neišspręsi, tai ir neišspręsi. Kiek kartų sakiau, kad nereikia jaudintis!

— Negaliu nesijaudinti: aš nieko nežinau.

— Juk visą savaitę buvo kartojamas kursas, o vakar dar pasiruošėme.

— Viską užmiršau. Pats žinai, kokia mano galva.

— Tai atsiųsiu popieriuką.

Jis vėl įknibė į užrašus.

— Aš tau būsiu labai dėkinga.

— Gerai, gerai!

Prieš pamokas klasėje buvo jaučiamas nemažas įtempimas; tik vienas Kriaušaitis atrodė užmiršęs algebrą ir koridoriuose jieškojo sargo, kuriam paskui nunešė kažkokius ryšulius. Rašomojo darbo sąlyga pasirodė netaip jau sunki, tačiau gana vylinga. Daugelis tuoj lengvai atsидuso ir pasitaisė suoluose, nors kaikurie taip ir liko prilipę prie savo sąsiuvinų pirmojo puslapio, kaip išsigandę vabalai prie musiagaudžio. Pirmasis, atrodo, išsprendė Daumantas, tačiau kol jam galų gale pavyko nusiųsti Julijai pagalbą, Kriaušaitis pakilo iš suolo ir atidavė sąsiuvinį. Po jūdvių netrukus išėjo ir Julytė.

— Ačiū, — tarė ji Daumantui, pasivedusi jį nuošaliau. — Dabar viskas tvarkoj.

— Tai gerai, — atsakė jis išvargusiu balsu. — Bet čia nejuokai — galėjom pakliūti abudu. Gerai, kad mokytojas nekreipė į mane dėmesio.

— Kitam kartui aš taip pasiruošiu, kad būsiu stipri, stipri, ir daugiau nereiks taip daryti, nė taip bijotis. Ką manai, jei dabar gaučiau keturis, tai man kaip akmuo nuo širdies nusiristų. Ar ateisi šiandien?

— Nežinau. Praėjusią naktį beveik nemiegojau: išsėdėjau su tuo studentu.

— Tai gerai pailsėk. Be to, ir oras šiandien ne gražus.

Taip jie ir atsisveikino.

Kitą rytą matematikos mokytojas atnešė klasėn jau ištaisytus rašto darbus. Visiems buvo labai įdomu sužinoti rezultatus, tačiau, tarsi grūdindamas jų kantrybę, mokytojas pasidėjo ant stalo laikrodį ir ėmė sakyti kalbą apie sąžiningumą, po kurios jis paėmė į rankas du vienas į kitą įdėtus sąsiuvinčius.

— Dabar apeliuoju į jūsų sąžinę. Dviejų mokinių rašomieji darbai taip sutampa net mažiausiose smulkmenose, kad man nėra jokios abejonės, jog jie vienas iš kito nusirašė. Kadangi aš visuomet stengiausi būti jums teisingas, reikalauju, kad nusirašęs mokinytis prisipažintų. Jam parašysiu dvejetą, o ne vienetą, įvertindamas jo teisingumą; antrasis gaus užtarnautą pažymį su minusu, nes norėjo apgauti mokytoją. Jei neprisipažins — abudu gaus po vienetą!

Jam dar nepabaigus, staiga pašoko Daumantas, visas raudonas, ir pradėjo karščiuodamasis aiškinti:

— Pone mokytojau, šitaip klausimą spręsti negalima — tai net nepedagogiška. Jūs reikalaujate, kad mokinytis visos klasės akivaizdoje atsistotų ir save apkaltintų. Bažnyčia nė išpažinties tokios nereikalauja. Mokytojas privalo spręsti iš mokinio pažymių ir bendro mokymosi lygio. Tada tuoj paaiškės, kas iš ko nusirašė.

Visi pastatė ausis. Mokytojas triumfuojančiai susuko:

— Žiūrėkite, kaip išlindo yla iš maišo! Ir dar pamokslus man sako! Daumantas ir Šermukšnytė. Kuris iš kurio nusirašė?

— Atsiprašau, jūs sakote, kad aš — nusirašiau?! — nesusivaldydamas pakėlė balsą Daumantas. — Sako, aš nusirašiau, — pridėjo, atsisukęs į klasę.

Šermukšnytė atsistojo ir pravirko.

— Aš klausiu, kuris nusirašė? — atkirto supykęs mokytojas. — Daumantai, prašau neužmiršti, kad esi ne jomarked, o klasėje. Ar pats išsprendei?

— žinoma, kad išsprendžiau! Kuo tamsta mane laikote, — špargalkininku?

— Bet siuntei, siuntei? — Vadinas, ir esi špargalkininkas, ko dar giniesi?

Julytės verksmas pasidarė toks garsus, kad stauga nutilo ir Daumantas ir mokytojas.

— Taigi, — po valandėlės tarė mokytojas, atsivertęs dienyne, — Šermukšnyte, nusirašėi?

Ji linktelėjo galva, visa virpėdama.

— Sėskis ir nusiramink — nēr čia ko...

Ir parašė jai dvejetą, o Daumantui penkis su minusu, prie kurio pagalvojęs pridėjo dar vieną minusą.

Praėjusių dviejų dienų įtempta klasės nuotaika per pertrauką netikėtai sprogo ant Daumanto galvos. Berniukai apspito jo suolą, kiekvienas stengdamasis garsiau išreikšti savo nuomonę, nors niekam ir nepavyko pasakyti ko nors proto. Pasigirdo: "bailys", "kalikas", "Kauno žulikas". Mergaitės tuo tarpu, besistengdamos nuraminti Julytę, ją dar labiau sujaukino. Kilo toks triukšmas, kad seniūnas užsiėmė ausis ir išbėgo į koridorių.

— Eik, nors atsiprašyk! — Daumantui šaukė įkaitę berniukai.

(Pabaiga kitame numeryje)

MENAS IR DOROVĖ

A. KLEIVA, MIC

Meno ir dorovės santykio supratimas žmonių sąžinėje yra gyvas. Galima sakyti, jis įrašytas kiekvieno dar nesugadintoje prigimtyje. Vis dėlto pasitaiko, kad šie du dalykai, šios dvi meno ir dorovės sąvokos visiškai sumaišomos. Vietoj etinės, imama estetinė sąvoka ir vietoj estetinės — etinės. Koks, pagaliau, tų dviejų sąvokų santykis? Jį gvildeno Vatikano dienraštyje „L'Osservatore Romano“ (VII. 11.) žymusis italų mokslininkas Iginio Giordani. Jo keletą minčių čia patiekiamo.

Kai iš akių dvelkia nekaltumas, sakome: „Gražus šis tvarinys“; net jeigu jame ir nebūtų estetinio grožio. Priduriame, jog „jis turi gražią sielą“. Šiuo atveju išreiškiame, kad grožio sąvoka turi dorinę prasmę.

Panašiai, matydami žmogaus akyse nedorumo ir sukultumo žaibus, pasakome: „Bjaurus jo žvilgsnis“. Čia jau kalbame apie blogas mintis, blogus jausmus, pažymėdami ne kūrinio grožį, bet daugiau to asmens, to tvarinio dorovinę vertę. Dorovinę sąvoką čia pritaikome grožinei sąvokai ir grožinę — doros sąvokai. Taip žmogus kalbėdamas seka garsų išminčių Sokratą, kuris, stebėdamas žmones, nedarė skirtumo tarp „gero“ ir „gražaus“ žmogaus. Filosofas Platonas taip pat nepripažino meno, neturinčio dorovinių-religinių pagrindų.

Krikščioniškame moksle grožis yra gėrio šviesa. Dievuje šie visi dalykai yra neatskiriama vienybė. Juk Dievas yra Tiesa, Gėris, Grožis. Tačiau „nieko nėra gražesnio, kaip tiesa“ (Tommaseo, Pensées diverses). Suprantama, kad yra teisinga, jeigu tiesos sąvoką pavartojame krikščioniška prasme. Dora nėra kas kita, kaip gyvenimo norma, papročių įstatymas, o pats gyvenimas — didelis menas.

Kaip gyvenimo negalime atskirti nuo gyvybės, taip lygiai negalima atskirti meno nuo etinio-dorinio pagrindo. Tiesa, galima atskirti, kaip galima atskirti širdį nuo smegenų. Tačiau atskirti, — reiškia tvarinį paversti lavonu.

Net šiame dorinio nusmukimo amžiuje jau pastebimas susirūpinimas jaunimo dorove. Auklėtojų ir įvairių draugijų atstovų suvažiavimuose apgailestaujama dėl rašyto žodžio ir kitų auklėjimo priemonių nedorovingumo. O prie šio dorovinio susmukimo taip pat daug prisideda ir dabarties filosofai, kurie neigia tamprų ryšį tarp dorovės ir estetikos. Net šio šimtmečio pradžioje žinomus „geltonuosius“ rašytojus kai kas laikė dideliais poetais.

Meno moralumas priklauso nuo menininko doros. „Jei tavo akis nepagėdusi, visas tavo kūnas bus šviesus, bet jei tavo akis netikusi, visas tavo kūnas bus tamsus. Taigi, jei tavo esanti šviesa yra tamsybė, kaipgi didelė bus ta tamsybė!“ (Mato 6, 22-23). Yra lotyniškas posakis: „Operare sequitur esse“. (Koks žmogus, tokie ir jo darbai). Ir, štai, kodėl žymusis prancūzų rašytojas Mauriac kviečia žmogų apvalyti save, t. y. visokių blogybių šaltinį. „Palaiminti nesuteptos širdies, nes jie matys Dievą“ (Mato 5, 6). Didysis menas yra lyg kokia vizija, kuriuo pasiekiamas Dievas. Menas yra žmogaus apraiška, neatskiriama nuo doros taisyklių. Homeras, Vergilijus, Dantė, Šekspyras, Michelangelo, Miltonas, Bachas, Dostojevskis ir kiti didieji menininkai kitaip mums nesuprantami, kaip tik antgamtinėje dorovės šviesoje. Menas, kuris prasilenkia su doros taisyklėmis, ne tik kad neprisideda prie kūrinijos patobulinimo, bet dar ją susmukdo, o pats to meno kūrėjas susilaukia pasityčiojimo. Kiekvienas nedoras menas yra žmogaus išsisėmimo, nekūrybingumo apraiška.

Žmonijos nuosmukis atsiliepia ir mene. Todėl, atrodo, nesuklysimė teigdami, jog iš tautos meno ir menininkų siekių galima atspėti ir tos tautos dorovinį aukštį. Italijos filosofas, politikas ir auklėtojas Jonas Gentile, paskelbęs meno nuo dorovės atskyrimo teoriją, priėjo išvados, kad estetiškas vidutiniškumas visada yra loginio ir etinio vidutiniškumo ženklas.

Daiva Nauragytė

NAKTIES IDILIJA

Užmigusios vandens lelijos
Palengva supas tvenkinį;
Plonutės, skaidrios, rūko gijos
Vingiuojas, renkasi, slėny.

Tik štai sudrumsčia šventą tylą
Švelni lakštingalos malda,—
Ir virpančiom gaidom ji kyla
Į dangų, meilės kupina.

Jos klausosi vandens lelijos,
Jazminų kvepiantys žiedai,
Žilvičiuose nutilęs vėjas,
Ir rūko apsupti laukai.

Tylu. Tiktai į dangų kyla
Lakštutės virpanti malda...
O pamažu žvaigždutės dyla —
Artėja raustanti aušra.

Romualdas Kisieliū

KOPLYTĖLEI

Tada skambėjo ten daina,
Laukuos žydėjo rugiagėlės.
Ir Tau po kojų su diena
Pražysdavo vis naujos gėlės...

Bet buvo audros, ir ruduo
Nuskynė šviesų laimės žiedą;
Ir šiandien rytmečio rasa,
Lyg ašaros Tau rieda...

Tu, kopyltėle laukuose,
Tenai paskendus liūdesy, —
Tu mūs, klajojančių vaikų,
Viltis ir Motina esi.

JAUNYSTĖ IR RUBINAI

Ant tavo balto kaklo
Sužydo rubinai...
Bet ar tave jie puošia
Tikrai to nežinai?!

Juk tu jaunystės paukštė, —
Ir viskas, kas gražu,
Prie tavo balto veido,
Lyg ūkanoj pražus...

KUR GIRIA ŽALIUOJA

(Moksleiviai ateitininkai stovyklavo prie Pittsburgho)

ARVYDAS BARZDUKAS

Mašinos urzgė visais motorais ir, sunkiai vartydamosis per didelius akmenis, mediniu judu tiltu ir žvyrėtu taku ritosi prie krūvos medinių namų, kažkieno per apsirikimą išmėtytų kalnų tarpeklyje, pamiškėje. Vienas namas, matyt, iš aukščiau kritęs, nusiridenęs toliau, ir stovyklos vadovas, pirmas išlipęs iš dar tebe-niurnančio automobilio, jį paskyrė mergaitėms. Vėliau tik paaiškėjo, kad šis namas greičiausiai bus kritęs aukštiekninkas, nes žvaigždės be didelio vargo galėdavo pro stogą pasižiūrėti, ką veikia ten gyvenančios mergaitės.

Iš sušilusios mašinos vienas po kito ritasi jaunuoliai: šeši, septyni, aštuoni ir... dar vienas. O mašinų daug, ir iš visų pasviečių. Visų atvykusių net suskaičiuoti negalėjome. Tačiau stovyklos vadovo bylos rodė, jog susilėkė net 95 stovyklautojai iš trylikos vietovių: 49 berniukai ir 46 mergaitės.

Pradedant tolimesniais Bostonu ir Chicago bei St. Louis ir baigiant kaimynais Clevelandu (gausiausia grupė) ir pačiais šeimininkais Pittsburghu, kuris teatsiuntė vieną atstovą, nepagailėta nei vagro nei išlaidų. Kai noro yra, viskas galima, o noro ši kartą tikrai turėta.

Dairomės toliau ir... ops! Būtume stacia galva į baseiną nusirite, atbuli bežingsniuodami ir tik ką atvažiuosiomis čikagietėmis besigėrėdami. Bet baseine, pasirodo, plaukt nemokėdama prigertų nebent nedidelė žiurkė. Kai nelyja, aiškina stovyklos prižiūrėtojas, didelio populiarumo visų tarpe įsigijęs, simpatiškas Nikas, su delnu baseino nepripils, o pompa neveikia.

Blogiausia, kad nei virt, nei praustis vandens dar nėra. Liūdnoka, tačiau nenusimename. Pompą sutaisys, ir vandens vėl bus. O viršuje kažkieno nuskriaustas didelis dangus jau raukia kaktą ir rengiasi pravirkt. Tuoj, vadinasi, prilis ir baseiną.

Įkiškime galvą į gyvenamuosius namus. Dviaukštės lovos, tinkliniai langai, stalo teniso stalas, pora minkštasuolių. Gyvent, norint net smagiai, galima. Mergaičių namas toliau; ten draudžiama eiti kelnėtiems padarams. Bet jos sako, kad ir pas jas tas pat.

Stovykla be vadovybės tai kaip automobilis be benzino, pasakytų ne vienas moderniais laikais gyvenęs. Tad valdžia tuoj pati ir pasiskelbė: dvasinį mūsų vadovavimą pasima kun. Bernardas Mikalauskas, OFM ir kun. V. Rimšelis, MIC; Ad. Viliušis — stovyklos viršininkas, o jo pavaduotojas — komendantas Kęst. Keblinskas, atvykęs tik antrąją savaitę. Mergaičių vadove tampe L. Iešmantaitė, o berniukų — griežtą vaidinti gerai sugebąs R. Apanavičius. Kad nebūtų užmirštas sportas, stovyklos sporto vadovais paskiriami A. Barzdukaitė ir F. Palubinskas. Gi ir meninius reikalus stovykloje reikia kam nors tvarkyti. Tas pareigas gauna A. Sužiedėlis ir A. Barzdukas.

Stovyklon susirinkta ne vien tik žaisti ir atostogauti. Stovyklautojams jau nereikia sakyti, kad čia suvažiuome dirbti, mokytis, semtis ir kurti. Čia susirinkome sustiprėti, kad, grįžę atgal į namus, pajėgtume atsispirti nuodingai veikiančiai svetimai aplinkai ir taptume tikrais ateitininkais — Lietuvos ateitim. Tad iš pirmosios dienos kimbame į darbą. Kaip

Adomas Viliušis, Moks. At-kų sąjungos pirmininkas, vadovavęs stovyklai

ir visose stovyklose, ir čia skaitomos paskaitos: kun. dr. V. Bagdanavičius supažindina su Dievo Motinos Marijos garbinimu, kun. A. Sušinskas įdomiai ir su retorikos išraiškomis kalba apie ateitininką kaip kataliką, o sekančią dieną nurodo mums kelius į ateitininkiškosios asmenybės statymą, "Ateities" redakcijos narys J. Baužinskas pasidalina "Ateities" žurnalo džiaugsmiais ir rūpesčiais, St. Barzdukas vaizdžiai ir suprantamai nupiešia ateitininką - inteligentą, Fed. vadas dr. Ad. Damušis nurodo moksleivio ateitininko uždavinius Amerikoje, P. Bagdonas savo paskaitoje sugretina ateitininkiškąjį kelią su literatūriniu, A. Sužiedėlis paberia saują minčių apie organizacinį vadovavimą ir valdybos darbą, o V. Vygantas plačiai nušviečia kuopos bei būrelio susirinkimų schemas. Ad. Viliušis pašnekėsio forma aptaria ateitininkų vakarų rengimo klausimus. Specialius pašnekėsius su berniukais ir mergaitėmis atskirai turi Pr. Joga ir Stasienė bei dvasios vadai kun. dr. V. Rimšelis ir kun. K. Juršėnas. Paskaitos bei pašnekėsiai lydimi klausimų ir diskusijų, kuriose stovyklautojai, deja, nelabai gausiai tedalyvaudavo.

Gyvesnės diskusijos kildavo po referatų, kuriuos skaitė jau patys stovyklautojai. Taip Vac. Kleiza ir J. Polikaitis kalbėjo apie moksl. ateitininko pareigas, N. Bogutaitė nurodė "Ateities" platinimo būdus, A. Barzdukas išgvildeno korespondencijos "Ateičiai" rašymo klausimą ir A. Ge-

Moksleivių at-kų stovykloje paskaitą skaito St. Barzdukas

čiauskas aptarė šalpos — artimo meilės darbą. Pora popiečių praleista besiaiškinant MAS statuto projektą, kuris vėliau suvažiavime buvo priimtas. Liepos 1 d. stovykloje MAS dvasios vadas kun. dr. V. Rimšelis pravedė šeimyniškas rekolekcijas.

Dvasios peno tad suteikta, kaip matome, daug ir įvairaus. Visdėlto tenka apgailestauti kai kurių stovyklautojų nesistegimą punktualiai ir tvarkingai visuose stovyklos darbotvarkės punktuose dalyvauti. Būkime atviri — juk buvo ir tokių, kurie tenorėjo tik maudytis ir gauti dvi porcijas pavakarių. Nevysi taip pat norėjo suprasti ir drausmės reikalingumą.

Stovyklos dienos bėgo greičiau už pro stovyklą tekančio murzino upe-liuko vandenį. Darbotvarkė mirgėjo savo įvairumu, bet lygiai įvairus buvo dangaus ūpas. Ir štai — dienomis viršugalviai kepdavo auksinėse saulės žarijose, o naktimis pro kiaurus stogus bėgdavo srovės vandenėlio ir negailestingai skalbdavo antrųjų aukštų lovų savininkų pagalves ir stovyklautojų nugaras. Žemė gi pavirsdavo į tokį molį, kad tik vienas Niko džypas pajėgdavo nugalėti milžiniškas balas aikštėje prieš mergaičių "rūmus". Bet gero ūpo, nepajėgė nugalėti nei jokios liūtys. Stovyklautojai juokėsi ir dainavo, nors nugaros šlapios ir batai purvini buvo. Tačiau saulutei nusišypsojus, takai vėl virsdavo takais, ir iš dangaus pripildyto baseino nebuvo galima išprašyti jaunųjų stovyklautojų.

Stovykloje išbandytos ir mūsų kūrybinės jėgos bei patikrintos žinios iš įvairiausių sričių. Literatūros konkursas, kurį laimi L. Iešmantaitė iš Clevelando, parodo, kiek lietuvių litera-

tūros jau užmiršome būdami svetimose šalyje. Antroji vieta šiame sunkiame konkurse teko V. Simanavičiūtei iš St. Louis. Dailiojo skaitymo ir deklamavimo konkursai tapo Chicago grobiu, kai L. Širmulytė pasirodė geriausia skaitytoja, o G. Stepaitytė — deklamatore. Iškalbos konkursą laimėjo Ald. Šapalaitė (Chicago), o dainų žinijimo konkurse, vyresniųjų grupėje, geriausia pasirodė V. Tautvydaitė (Chicago), gi jaunesniųjų Vik. Remeikytė.

Vakaraus stovykloje taip pat nebuvo ramu. Kas vakarą stovyklos vadovybė ir stovyklautojai išgalvodavo ką nors naujo ir įdomaus. Joninių išvakarėse čikagiečiai pravedė dainas ir žaidimus, St. Louis ir Detroito atstovai atliko pasakų vakaro programą, porą vakarų dainuota prie laužo, vienas vakaras paskirtas "Ateičiai",

Iškilminga priešai

kai jos redakcijos narys J. Baužinskas ir stovyklaują bendradarbiai atliko įdomų montażą, surinktą iš senų "Ateities" žurnalo puslapių. Baltimorečiai pravedė lietuviškų žaidimų vakarą, visi stovyklautojai aktyviai dalyvavo tėvynės prisiminimo vakaro programoje ir t. t. ir t. t. Surengti keli pasilinksminimai — linksmavakariai. Jų metu pasirodydavo visų nepaprastai laukiamas stovyklos humoro laikraštis "Prakiurusi pastogė". Redaktoriai L. Širmulytė ir A. Barzdukas į įvykius ir žmones pažvelgdavo pro jukų prizmę ir juos klausytojams pateikdavo nuteptus kitom spalvom ar apverstus aukštyn kojom. Ir tada skaniai nusijuokdavome visi.

Kiekvieną dieną mūsų širdys kildavo į Aukščiausiąjį, prašydamos atsiųsti šventosios Dvasios dovanų. Die-na prasidėdavo šv. Mišiomis ir pamokslėliu, o baigdavosi susikaupimu — padėka už gerą, patirtą per dieną, ir prašymu stiprybės rytojui. Rekolekcijų dieną visa stovykla priėmė bendrąją šv. Komunią, kuri vėliau tapo kasdieniniu mūsų dvasios penu iki stovyklos galo. Prie Jo altoriaus suklaupę meldėme laisvės kankinimai tėvynei, taikos liepsnojanciam pasauliui ir globojančios bei vedančios rankos mūsų gyvenimo takui.

Metai iš metų stovyklaujant, susidaro nepanaikinamos stovyklinės tradicijos. Ir viena gražiausių, reikšmingiausių ir įspūdingiausių iš jų yra partizanų vakaras. Prie kukliai improvizuoto partizano kapo pamiškėje susikaupiamė ir visi paskęstame tyloje. Jautrūs kun. K. Juršėno žodžiai ir tyli partizanų daina atgaivina širdy tėviškės kančią, o mintis nukelia toli, toli, kur tekančių upių šalį

Vakaras prie stovyklos baseino

Kairėje: Naujieji nariai po iškilmingo pasižadėjimo bučiuoja vėliavą. Ši vėliava yra kadaise buvus Schw. Gmuned moksleivių at-kų — Marijos Pečkauskaitės — kuopos vėliava. Posėdžio metu ji buvo iškilmingai įteikta Brooklyno moksleivių kuopai.

Viršuje: Baigiant stovyklą, iškilmingo posėdžio metu buvo išdalintos dovanos laimėjusiems įvairius konkursus bei stovyklos prisiminimai. Čia matome Ad. Viliušį, stovyklos vadovą, įteikiant knygą Laimai Iešmantaitėi (iš Clevelando), laimėjusiai literatūros žinojimo konkursą.

daugybė tokių kapų stovi po savu, nors pavergtu dabar dangumi, prie savos tėviškės užiančios girios krašto. Ir galbūt tik laisvas tėviškės laukų vėjas tegali jiems savo raudomis užbaigti negailestingos pavergėjo kulkos nutrauktą lūpose partizanišką dainą... Iš partizanų vakaro grįžtame tylūs, bet pilni pasiryžimo ir tikėjimo.

Laisvalaikio laukėme kiekvieną dieną. O tada... Tada neišskaičiuosi nei penkiuose puslapiuose to, ką mes išgalvodavome ir darydavome. Baseinas prisipildydavo juoko ir aukštai trykstančių vandens purslų, tinklinio aikštelė virsdavo daug gyvesnė už New Yorko Times "skverą", bedmintono raketės meistriškai ir... nemokėsiškai baksnodavo plunksninį sviedinuką, o nuo kalniuko, iš berniukų patalpų, nuolat girdėjosi stalo teniso sviedinuko kaukšėjimas. Sporte neužmiršta ir pasivaržyti. Žūtbutinėje tinklinio kojoje vadovybė susitiko su stovyklos rinktine. Istorija, tačiau, kartoja ir, atrodo, kartosis. Štabas buvo priverstas supasuoti prieš slidžiojo aikštelėj geriau ant kojų besilaikančius stovyklautojus.

Paskutiniąsias dvi dienas, kurios atskrido nelaukiamos ir per greitai, stovykloje buvo matyti ypač aktyvus darbas. Vyksta MAS metinis suvažiavimas, kuriam darbingą pradžią duoda įdomi ir gyvybinga prof. S. Sužiedėlio paskaita, nurodanti kelius, kuriais visais laikais ateitininkai ėjo ir kurių laikantis tampama gera

ateitininkais. Suvažiavimo posėdžio metu apsvaistytas ir priimtas naujas MAS statutas, išklausti kuopų veiklos pranešimai ir aptarti kiti bėgantieji sąjungos reikalai. Taip pat suvažiavimas priėmė centro valdybos siūlymą MAS garbės nariais ir rėmėjais pakelti visą eilę sąjungai nusipelnusių asmenų. Suvažiavimą gražiai ir tvarkingai pravedė darbo prezidiumas: J. Polikaitis ir A. Barzdukas — pirmininkai ir D. Valančiūtė bei A. Mogenytė — sekretorės.

Sekančią dieną iškilmingame stovyklos suvažiavimo uždarymo posėdyje, įvykusiame gryname ore, ateitininkiškąjį pasižadėjimą davė penkiolika ateitininkų kandidatų. Taip pat pagerbti naujai pakelti MAS garbės nariai ir rėmėjai. Momentui pritaikintą žodį tarė Fed. Vadas dr. Ad. Damušis. Taip pat kalbėjo garbės prezidiumo nariai sąjungos dvasios vadas Kun. dr. V. Rimšelis, J. Baužinskas, P. Jurkus, Amerikos Balso atstovas Labanauskas ir svečiai A. Sužiedėlis ir A. Sabaliauskas. Įteiktos dovanos konkursų laimėtojams, jauniems stovyklautojams, prisidėjusiems prie stovyklos pasisekimo ir kt.

Išvaizduoti stovyklą be užbaigimo meno ir literatūros vakaro lygiai taip neįmanoma, kaip kad pasilsėti nuo komendanto sieksinės lempos spindulio, beslenkant į draudžiamąją zoną. Stovykla baigiama įspūdingu, vien tik stovyklautojų jėgomis užpildomu, vakaru. Svetys, mielas

"Ateities" redaktorius Paulius Jurkus praturtina vakarą savo kūryba, gi moksleiviai ir stovyklaują studentai reiškiasi piano solo (N. Bogutaitė, V. Tautvydaitė), mergaičių kvartetu ir tiek rimtais (L. Širmulytė), tiek nerimtais (A. Sužiedėlis, A. Sabaliauskas ir K. Keblinskas) literatūriniais gabaliukais.

Stovykla pasibaigė. Daug ten sužinota, išmokta. Susitikti seni ir susirasta naujų draugų. Dvi savaitės jaunatvišku juoku ir daina aidėję Pennsylvanijos kalnai liko tylūs ir vieni, ir dar giliau miško glėbin nuskendo stovyklos pastatai.

Stovykla praėjo. Ir liūdna, kaip visavai buvo paskutiniu žvilgsniu apmes'i stovyklos rajoną, mediniam tiltui sudundėjus po automobilio ratais. Stovyklautojai išvažinėjo į namus. Išvažinėjo pilni naujos ugnies ir pasiryžimo naujai gautas idėjas ir žinias namuose sunaudoti kelyje į idealą. Išvažinėjo širdyse kupini padėkos stovyklos suradėjams ir organizatoriams — Pittsburgho ateitininkams inž. Pr. Baltakiui, kun. A. Sušinskui ir kun. B. Mikalauskui, motiniškai visą stovyklos laiką stovyklautojus maitinusiom ir prižiūrėjusiom šeiminkėms ponoms A. Barzdukienei, Jucevičienei ir Pikturieniui (ji taip pat ėjo ir stovyklos gydytojos pareigas), stovyklai maistą iš savo krautuvės rūpestingai pristačiusiam Vyt. Jucevičiui ir MAS centro valdybai, šitą stovyklą surengusiai. Išvažinėjo visi su linkėjimais kitais metais susitikti vėl stovykloje.

Toli, toli nuo didelių aprūkusių fabrikų ir gatvių triukšmo, medžių ir gėlių glėbyje tūno Nekalto Prasidėjimo Seselių vienuolynas. Paminėjus vienuolyną, dažnam prieš akis atsistoja niūrus mūrinis rūmas, siaurais augštais langais, vingiuotais laiptais, storomis sienomis. Tačiau šis vienuolynas visai nepanašus į niūrią pilį, bet primena jaukią lietuvišką sodybą, kurioje triūsia Nek. Pras. seselės. Jau devinta vasara, kaip jos čia ruošia lietuvių dukroms vasaros stovyklas. Jaunatviškas kryžstavimas, dainos, juokas kas vasarą gaivina šią sodybą, o malda daugelio dešimčių mergaičių, susijungusi su seselių malda, kasdieną kyla į Augščiausiąjį... Ir čia mokyklinio amžiaus mergaitės suplaukia iš įvairių apylinkių.

Stovyklos vadovybę šią vasarą sudarė: Dvasios Vadas kun. prof. St. Yla, Vedėja — Ses. Vyr. M. Felicija, jos padėjėja Ses. M. Paulė ir Ses. Margarita. Stovyklos mokytojos: Mot. M. Aloyza, p. K. Marijošienė, p. T. Dzikienė, ses. M. Veronika, p. B. Brazdžionis. Talkininkės: ses. M. Benigna, ses. M. Kristofora, I. Banaitytė, B. Jasutyte ir D. Vebeliūnaitė.

Šią vasarą Putname, Nek. Pras. seselių vienuolyne vasarą virš šimto mergaičių. Mergaitės buvo sugrupuotos į būrelius, kuriems vadovavo viena iš jų. Būreliai ruošdavo programėles, kurias išpildydavo laužų metu. Lietuviškos deklamacijos, vaidinimai, šokiai, dainos skaidrino visų nuotaką. Už pasirodymus būreliai gaudavo taškus, ir tokiu būdu skatino būrelius kuo geriau pasirodyti. Kiekvienas laužas būdavo skiriamas ar tai partizanams ar likusiems tėvynėje broliams ir sesėms paminėti. Kiekvieną dieną turėjome lituanistikos, rankdarbių ir šokių pamokas.

Seselės turi lietuviškų knygų biblioteką, kuria stovyklautojos galėjo visada naudotis. Mergaitės, kurios anksčiau nemėgdavo skaityti lietuviškų knygų, čia stovykloje pradėjo jomis domėtis ir net lenktyniaudamos jas skaitė. Mažesnės pirščiuku vedžiodamos "slebizavojo" — "Rudnosiuką", o kitos prašydavo vyresniųjų paskaičiuoti lietuviškai.

Nebuvo dienos, kad šioje sodyboje neviešėtų koks žymus svečias. Stovyklą aplankė J. E. Vyskupas V. Brizgys, atlaikė šv. Mišias, pasakė pamokslą ir įteikė dovanėles pasižymėjusiems būreliams. Kun. dr. J. Vaišnora, kun. dr. J. Vaškas, rašytojas B. Brazdžionis, ses. M. Augusta, p. Pr. Naujokaitis, kun. dr. P. Gaidamavičius, p. B. Kulys, ses. M. Celina buvo stovyklos svečiais ir kalbėtojais.

Stovyklautojos turėjo puikią progą pasisemti žinių iš lietuvių literatūros, kurią dėstė rašytojas Bern. Brazdžionis. Jo pasiūlymu buvo suruoštas Maironio minėjimas — Maironio vasaros vainikų šventė. Seselės paskyrė Maironio garbei jauną klevelį. Šis medelis stovyklautojų triūsų buvo paverstas gyvu paminklu. Daug prakaito pralėjo mergaitės, atsakydamos muadymosi malonumų ir laisvalaikio, beruošdamos šį paminklėlį. Paminklėlis buvo baigtas, kai apie jį raudoname fone subaltavo — "Maironis". P. Brazdžionio ir mergaičių pastangomis buvo suruoštas šio modelio pašvenčimas su programėle. P. mokytojos T. Dzikienės paruoštos mergaitės padainavo ir padeklamavo Maironio eilėraščių. Mergaitės iliustravo dvyliką knygos viršelių, kurie vaizdavo kairiuosius Maironio kūrinius: "Jaunąją Lietuvą", "Kame išganymas", "Nelaimingos Dangutės Vestuvės", "Nuo Birutės kalno" ir kt. Šių viršelių konkurse pirmą ir trečią vietą laimėjo A. Simutyte, iliustravusi "Kame išganymas" ir "Jaunąją Lietuvą". Antroje vietoje — D. Vebeliūnaitės "Nelaimingos Dangutės Vestuvės". Savo kalboje prie paminklėlio kun. prof. St. Yla ragino mergaites būti jaunąja Lietuva ir grįžti tėvynėn su maironiškais vainikais.

Vyresnės mergaitės turėjo kelatą labai įdomių ir naudingų diskusijų, kaip "Mergaitė visuomenėje", "Šokiai" ir kt. Diskusijas pravedavo ir pagyvindavo kun. St. Yla, stovyklos kapelionas, vyr. ses. Felicija, p. Brazdžionis. Kun. dr. Vaišnora įdomiai papasakojo savo išpūdžius Romoje. Vyresnės mergaitės paruošdavo ir referatų.

Mergaitės leido stovyklos laikraštėlį "Kibirkštėlės". Redakcinę komisiją sudarė: I. Banaitytė, B. Jasutyte, D. Vebeliūnaitė, N. Rūkaitė, E. Jurevičiūtė, A. Stakytė, ir E. Marijošiūtė. Į laikraštėlį rašė vyresnės ir mažosios mergaitės. Visos mėgino savo talentus: vienos rašė poeziją, kitos prozą, juokus, daineles, pasakas. Išėjus laikrašteliui, kiekviena nekantriai ieškojo jame savo "kūrybos". Kiek džiaugsmo, kiek klegesio, kai pasirodydavo "Kibirkštėlės"! Rašytojas B. Brazdžionis domėjosi mergaičių sugebėjimu rašyti, davė naudingų patarimų, pamokymų rašant eilėraščius.

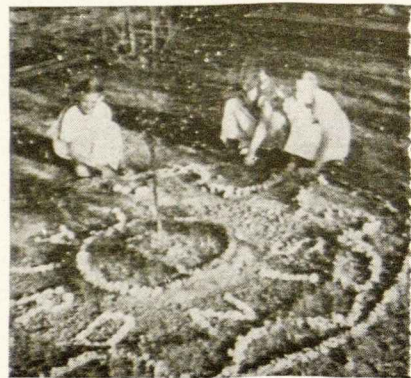
27 liepos įvyko lietuvių susiartinimo šventė, į kurią suplaukė daugybė svečių.

Mergaitės, paruoštos p. K. Marijošienės ir p. T. Dzikienės, atliko programą.

Malonios stovyklos dienos nejučiomis prabėgo... Mergaitės nenoromis skirstėsi į dulkėtus didmiesčius. Kiekviena išsivežė maloniausius vasaros prisiminimus.

Putnamo seselėms tenka didelė visų padėka už lietuviybės gaivinimą ir jos palaikymą priaugančioje kartoje.

I. Banaitytė

Mergaitės puošia Maironio medelį

KAIP JUMS PATIKO STOVYKLOJE?

Norėdama patirti moksleivių ateitininkų išspūdžius iš šios vasaros stovyklos prie Pittsburgo, "Ateities" redakcija išsiuntinėjo kai kuriems stovyklautojams laiškučius su klausimais. Nors ne visi juos gavusieji pasistengė laiku atsakyti, tačiau ir iš gautųjų laiškų galima susidaryti vaizdą, kas labiausiai stovykloje patiko ir ko iš ateinančių metų stovyklų jaunieji stovyklautojai pageidautų. Norime tais išspūdžiais pasidalinti ir su "Ateities" skaitytojais.

Į pirmąjį klausimą — kodėl važiuojate į ateitininkų stovyklą — beveik visi pirmoj vietoj iškelia ateitininkų žinių papildymo motyvą. Viena mergaitė iš E. St. Louis taip rašo: "Į stovyklą važiuoju dėl to, kad per tas dvi savaites turiu progos pagyventi kaip Lietuvoje. Stovykloje galima daug ko išmokyti iš paskaitų ir referatų, sužinoti, kaip veikia kitos kuopos, sutikti žymiuosius ateitininkų vadus, garsius rašytojus, pasimatyti su senais pažįstamais, pagilinti ideologines žinias ir sustiprėti dvasiniai bei fiziniai." Tačiau nemažiau visi nori ir poilsio, gryno oro, nes, anot vieno jauno clevelandiečio, miesto oras per daug atsiduoda benzinu.

Kas stovykloje geriausiai patiko — buvo antrasis klausimas. Čia beveik kas žmogus, vis kitas atsakymas. Vienas, matyt, rimtas, susižavėjęs paskaitomis, įvairiais pasirodymais ir bendru susikaupimu vakarais. Kitas, gal meniškos sielos stovyklautojas, džiaugiasi gražia (čia jau redakcija tikrai abejoja) stovyklos aplinka. Dviem iš E. St. Louis puikiausias dalykas buvę šokių vakarai, daugelis mėgę sportą, baseiną ir laisvalaikius, o pats jauniausias stovyklautojas iš Clevelando savo gėlytėmis išmargintame laiške redakcijai šitaip rašo: "Stovykloje man labiausiai patiko maudymasis ir žaidimai. Mėgau brai dyti po upelį, gaudyti gyvates ir driežus. Pagavau mažą lauko peliukę, ją maitinau, bet kadangi pelė kačių nevalgo (ten buvo toks mažas kačiukas. Red.), tai ir padvėsė."

Norėjome sužinoti, kurios paskaitos ar referatai stovyklautojams labiausiai patiko. Štai to neoficialaus konkurso rezultatai. Populiariausias paskaitininkas, surinkęs bemaž visą 100% balsų buvo kun. Alfa Sušinskas. Neaug nuo jo atsilikęs, ypač populiarius pačių jaunųjų tarpe, pasirodė stud. Vytautas Vygantas. Toliau — Kun. Rimšelis, Dr. A. Damušis, A. Viliušis, St. Barzdukas ir kt. Vienas brooklynietis gi parašė, kad į šį klausimą negalįs atsakyti, nes pamiršęs, kokios paskaitos buvusios. Redakcija mano, ar tik jis nebus vienas iš tų, kurie per paskaitas mėgdavo taip sau maloniam nusūsti.

Iš įvairių meninių pasirodymų visiems didžiausią išpūdį padarė Parti-

zono Vakaras. Antroji vietoj savo įdomumu stovi Literatūros ir Meno vakaras, Detroito ir St. Louis kuopų pasakų vakaras, dainų vakaras, na ir linksmeji "Prakiurusi Pastogė".

Į klausimą, ar stovykloje įsigijo naujų draugų, visi atsakė teigiamai, tik vienam, atrodo, ne visiškai užteko dviejų savaitžių naujoms pažintims sumegzti. Jaunasis clevelandietis net tikrai nuoširdžiai išvardina savo lais ke visus, su kuriais spėjo susidraugauti. Jų tarpe esąs ir Tarzanas, kuris "sakėsi esąs iš Čikagos, ale man atrodo, kad jis iš Afrikos".

Į paskutinį klausimą suplaukė pageidavimai dėl ateinančių stovyklų.

Jie įdomūs ir įvairūs. Vieni norėtų, kad sekančiose stovyklose paskaitas skaitytų studentai ateitininkai, nes jų paskaitos esančios labiau suprantamos. Kiti pageidautų daugiau meno pasirodymo ir konkursų. Dar kiti pirmoj vietoj stato poilsį, todėl norėtų daugiau laisvalaikio, taip pat gerų sąlygų sportui ir maudymuisi. Vienas su didžiausiu entuziazmu norėtų, kad sekančios stovyklos būtų daromos palapinėse, kiti tačiau pageidautų geresnių patalpų. Daugelis pasisakė ir dėl vietos. Jų nuomone reiktų ne vienos, bet keletos stovyklų, kad lengviau iš visų vietovių būtų galima pasiekti. Ypatingai jautėsi nuskriaustas tuo atžvilgiu Bostonas. Net nuostabu, bet nemažas skaičius pageidauja, kad ateinančiose stovyklose būtų daugiau drausmės.

IR VOKIETIJOJE STOVYKLAUJAME

Diepholzo lietuvių gimnazijoje pasibaigė mokslo metai. Mokiniai nekantriai laukė vasaros atostogų ir stovyklos, kuri už keletos dienų turėjo prasidėti. Visiškai netoli Diepholzo, vos už 15 km., prie gražaus ežeriuko, birželio 26 dieną pradėjo rinktis būriai lietuviško jaunimo ir statyti didelį palapinių miestą. Tai buvo Diepholzo gimnazijos skautai ir ateitininkai, kurie šią vasarą stovyklavo bendrai.

Pirmąją stovyklos dieną visi stovyklautojai tik statė, dirbo, plūšė. Užtat vakare stovykla buvo tikrai panaši į miestą: gražios palapinės, lietuviškas kryžius, virtuvė ir kitos būtiniausios įstaigos. Keliai ir takai bei aikštelės išpuoštos ornamentais. O stalas buvo iškastas žemėje — Dariaus ir Girėno Lituanicos formos.

Rytai visa stovykla rinkdavosi į aikštę ir pakeldavo tautinę vėliavą su "Marija, Marija" ir evangelikų giesme "O Dieve šventas". Diena prabėgdavo nepaprastai greit bepuošiant stovyklą, bedirbant ir besimaudant. O vakarais, susirinkus prie laužo, skambėdavo lietuviškos dainos ir jaunatviškas juokas.

Stovyklą aplankydavo daug svečių. Vieną dieną buvo tvykęs net vienas "amerikietis" — buvęs Diepholzo gimnazijos mokinys, dabar tarnaujantis Amerikos kariuomenėje.

Dvi savaitės bematant prabėgo, ir didesnė dalis pirmosios grupės stovyklautojų rengėsi į namus. Skautų stovykla pasibaigė. Tačiau toje vietoje turėjo prasidėti antroji stovykla — neorganizuoto anglų zonos lietuviškojo jaunimo stovykla.

Už keletos dienų sunkvežimiais

pradėjo plaukti jaunieji lietuviukai, kurie stovykloje rado jau visus įrengimus ir papuošimus, taip pat ir vadovus iš prieš tai stovyklavusių tarpų. Iš viso privažiavo apie 100 stovyklautojų, nemaža jų dalis jau gero kai primiršusių lietuvių kalbą. Bet ir tie, vos pabuvę stovykloje kelias dienas, su draugais jau kalbėjosi lietuviškai. Pagrindinis šios stovyklos tikslas ir buvo tai, kad kuo daugiau liautuvikų galėtų būti lietuviškoje aplinkoje ir dvasioje, pasisemti žinių apie Lietuvą.

Šią stovyklą suorganizavo Tėvas Alfonsas Bernatonis, Lietuvių Sielovados Tvarkytojas Vokietijoje. Buvo numatyta įdomi stovyklos programa, kurią pravedė Diepholzo gimnazijos mokytojai. Paskaitos ir pašnekėsiai, žaidimai ir dainos — viskas buvo gražaus "Tau, Tėvyne!" šūkio nuotaikoje. Rytmečiais pamaldas laikydavo kun. V. Šarka. Jis taip pat mokydavo lietuviškai melstis tuos, kurie buvo pamiršę. Laisvalaikius stovyklautojai praleisdavo žaisdami, besimaudydami ir dainuodami. Čia daug pasidarbavo muzikos mokytojas K. Motgabis, išmokęs daug naujų lietuvių liaudies dainų. Kartą stovyklautojus aplankė ir pats stovyklos organizatorius Tėvas Alfonsas Bernatonis. Jis visiems stovyklautojams atvežė dovanų — saldinių, o dėkingi stovyklautojai įteikė jam gražiai nuaustatą tautinių raštų juostą.

Stovyklos pasibaigė, bet jų graži nuotaika pasiliko Vokietijos lietuvių moksleivių širdyse. Tegul ir visas tolimesnis to lietuviškojo jaunimo darbas eina "Tau, Tėvyne!".

NIJOLĖ RAIŠYTĖ

PAŠVENČIO EZERELIS
PRIE SMALININKŲ

VAKARAS STOVYKLOJE

NIJOLĖ BOGUTAITE

Paskubomis pavalgius vakarienę, kiekvienas bėga savais keliais. Mergaičių namas — tikras bičių avilys. Įėjus gražus vaizdas: net aštuonios, moksleivės, apsupę nedidelį veidrodį, tai šukuojasi, tai lūputes gražina, ar saulės nubučiuotą nosytę pabaltina. Visos staiposi, dabinaisi ir smunka pro duris. Gan įdomu yra stebėti visa tai iš šalies, kai žinai, jog niekieno nebūsi pastebėta.

— Na, jeigu jis manęs neišves šokti šį vakarą, tai veltui ir batus nusivaliau... — pasigirsta iš vieno kampo. Kitame gi kampe mergytė, pindama ilgus kasas, susikaupus kažką tyliai niūniuoja. Visos kaip skruzdės, tik skuba... bėga...

Taip mažėja kambarys. Po kurio laiko liko vos viena ar dvi: tai stovyklos "rimtosios" ir jaunosios. Vidutinės jau seniai, pasipustę ir pazulinę padus į nuvaikščiota slenkstį, nudūlino moliuota aikšte salės link.

Dar tik einant per aplūžusį lieptelį, kur neviena smarkuolė, mandriai eidama, "zuikį pagavo", girdisi muzika, kuri ne tik medžių lapus, bet ir tuos įkyrius uodus ir šv. Jono vabalėlius smagiai šokdina.

Iš debesų jau išlindo pablyškusių veidu mėnulis. Kur-ne-kur ir žvaigždutės savo sidabrinės nosytės iškiša. O oras — vėsus, toks lengvas, rodos, kvėpuotum ir amžinai jaunystėje gyventum. Nesinori nei salėn eiti, nei to triukšmo klausyti; bet kur gi išliesi visą savo jauną energiją? — o jos

tiek daug! Norisi apkabinti senele pušį ir su šaknimis išrauti... Nejau-gi išsiskirsi iš visų, atsisėsi kur ant apžėlusio kelmo tokioj gražioj vakaro tyloj ir svajosi, sakysim, apie vakarykščios dienos darbus: pabaudą, bulvių skutimą... fui — neverta, gėda ir prisiminti.

O salėj kas per linksmybės! Kiekvienas šoka, kaip moka. Šiandienykštė konferencija, matyt, berniukus paveikė, jog tie atėjo kostiumuoti, šlip-suoti ir žvilgančiais tartum veidrodiais batais. Mergaitės irgi neatsiliko! Visos su baltais sportiniais batais (ilgai nevalytai) ir moliuotomis sijonų, suknelių padalkomis — kaip susitarę. Bet kas gi kaltas, jog taip atsitiko, ir daugiau vandens prilijo, negu mūsų baseinui reikėjo.

Bet šokti tai tikrai smagu. Rodos, šoki ant vaškuotų parketinių grindų ir geriausias orkestras groja štrauno valsus...

Keista, tuo tarpu kai stumdom vienas kitą ankštoje salėje, lipdami negailestingai ant kojų, net neatsiprašydami, ir jaučiamės patenkinti, svajodami apie nebūtus dalykus. Ach, kokia ta žmogaus fantazija laki!...

Tartum vėjas praužė tos kelios linksmos valandos, ir, kaip Pilypas iš kanapių, išlindo "Prakiurusi pastogė" — mūsų stovyklos laikraštis, kuris visus gražiai pabardė ir apkalbėjo. Pašokdiname dar poną viršininką ir taip iškaulijame keletą šokių daugiau.

Vakaro susimąstymas. Nelengva susikaupti, kai ausyse dar tebeskamba "Blue Tango" ir tebejunti nerangaus partnerio numintą dešinės kojos pirštą. Po vakaro maldų skirstomės. Berniukai palydi ir, gražiai atsisveikinę, skuba į savo patalpas, kad vakarinis patikrinimas visus rastų savo guoliuose.

Pas mus kampe ant sofos susirangiusios dvi mergaitės ilgai dar dalyjasi šio vakaro įspūdžiais.

— Kad tu žinotum, Maryte, — sakė pirmoji, — kaip jis su manim švelnia šoka...

— Ak, tau jis visvien per žemas, — giliai atsidususi rėžia antroji. Daugiau nenugirstu, nes kariškai nusiteikusi ir kabindamasi į lovos antrąjį aukštą, staiga pasijuntų, kad atsidūriau vėl ant purvinų grindų.

— Tai tau ir linksmavakaris, — pagalvojau, gulėdama apsievertusi visa patalyne ir sulaužytomis lovos kojomis. Bet šnkauliai dar tvarkoje. Nuotykis.

Prisiglaudusi kaimynių iš Clevelando lovoje, mėginu snausti. Už lango šimtamečiai medžiai nenustodami ošia nakties dieną ir migdyte migdo kiekvieną nenuoramą. Nuo upelio girdisi varlių kurkimas, o šv. Jono vabalėliai taip įkyriai švytruoja — įkyriau net ir už tris komendanto "pancerfaustus". Visos jau paskendusios sapnų viešpatijoje. Padėkojusi Dievui už, kad ir nelabai vykusią dieną, paneriu galvą po antklode ir dingstu.

PASKUTINĒ DIENA

KREGŽDĒ

Ir štai išaušo divlika metų lauktoji diena, bet ar aš šandien jā su džiaugsmu sutinku? Ne, oi ne. Kodēl negalējo viso pasaulio laikrodis sustoti vakar. Vakars dar buvau tokia laiminga ir nerūpestinga, o šandien lyg visos nelaimēs būtū užgriuvusios mane. Bet gana svajoti. Reikia keltis ir ruoštis drāšiai sutikti visa, kas turi gyvenime ateiti.

Žvilgtērējau laikrodin, truputį ankstoka, bet vis tiek miegas neima, per visą naktį nesudējau blakstienų. Išsirangiau iš lovos ir palengva pradėjau šliūkštinėti po kambarį. Lyg nesavom rankom rengiausi, o besišukuodama paleidau veidrodį į žemę, kuris subyrėjo į mažiausius trupinėlįs. Atsimušdami saulės spindulėliai žaidė šukėmis. Lyg maža, lupti gavusi mergaitė puoliau į ašaras.

— Aldona, Aldona, kas tau? Ką tu veiki taip anksti? — girdėjau mamos mieguistą balsą, o vėliau ir žingsnius virtuvėje.

— Ko tu verki? Juokai, sudaužei veidrodį? Manai, kad būtinai jis turi nelaimę nešti, — juokdamosi šluostė veidu riedančias mano ašaras.

— Nieko, mama, aš tik šiaip... žinote, veidrodis man visad nelaimės neša, o šandien aš galėčiau visą Atlantą priverkti.

Greit apsitvarkiau. Mama įgrasino neverkti. "Juk ne į laidotuves važiuoji" — aiškino mama, išleisdama mane per duris paskutinēm iškilmēm mokyklon.

Rytas gražus, saulėtas. Danguje kur-ne-kur supasi pūkiniai debesėliai, o mano širdyje graudžia perkūnija, akys svaidda žaibus. Bijau praverkti, bijau šitų šaltų, svetimų žmonių!

Gimnazijoje visos linksmos, juokauja ir uoliai velka abiturienčių uniformas, deda kepures, o po kelių minučių ilgais koridoriais išsirikiuoja lyg rudenį išskrendančių gervų pulkas.

Bažnyčioje jau sėdi visos mokinės. Vargonai groja liūdną maršą — mirties maršą man. Žemai nulenkus galvą, nenorėdama rodyti akysna plūstančių ašarų, pasiekiau savo vietą. Staiga man darosi silpna, ir aš atsėdau į suolą. Iš kišenės išsiimu valerijonais sušlapintą nosinę. Man truputį geriau, kad tik išlaikyčiau iki komunijos.

Dairausi. Bažnyčioje nepaprastai gražu. Žvalgausi, lyg pirmą sykį matydama. Niekaip negaliu susikaupti maldai ir nežinau, kas dedasi aplink.

Nežinojau, ką daryti, nes mano galva svaigo. Rodos, lyg iš miego pabudau, kai nuaidėjo paskutinieji kunigo atsisveikinimo žodžiai. Pajutau veidu riedančias ašaras, kurios krito ir drėkino mano suknelę.

INGRATITUDA

*Tu sakai, ir man skaudu klausytis.
Kodėl ir tu nesupranti manęs?
Argi ne aš padėjau tau gyvenimą suvyti
Ir gėlėmis išpuoš tavas svajas?*

*Tu pažvelgi, ir man širdis patvinsta
Krauju ir ašarom tyrom;
Argi ne mano lūpos užmerkė nekartą, šimtą —
Akis tau nejučiom?*

*Tu užmiršai jau visa, kuo tikėjom:
Svajones, burtus ir sapnus,
Ne tuo keliu žengi, kuriuo išėjom —*

*Ne tas, šaukiu! juk veda į namus, —
Sugrįžk, nes juk abu tikėjom
Sugrįžti į namus...*

Iškilmės baigtos. Beliko tik atsisveikinti su mokytojais, mokiniais ir visais mieliais gimnazijos kampeliais.

Nesuprantu, kaip aš vaikščiojau ir kaip pataikiau klasėna pas mokytojas, nes riedančios ašaros neleido nieko matyti. Nieko neprisimenu, kas man ką linkėjo ir kaip mane ramino.

Visos nepaprastai linksmos. Nubraukė kelias ašaras iš laimės, kelias ašaras iš mados! Merginos garsiai juokėsi ir šnekėjosi.

— Ką tu veiksi baigus? — klausia viena kitą mano suolo kaimynės.

— Ištekėsiu, — atsako paklaustoji.

— Onyt, Onyt, kurią kolegiją lankysi?

— Dar tikrai nežinau; pažiūrėsiu, kur daugiau dypių eis, — tokios ir panašios abiturienčių kalbos aidai mūrinės gimnazijos sienomis. Patriukšmavę, atsisveikinę ir linksmos, kaip vestuvių dienoje, abiturientės pradėjo skirstytis.

Likau vienui viena klasėje. Man pasidarė nejauku ir skubotais žingsniais leidausi laiptais į apačią.

— Bėk, bėk! — Skubėk iš čia! — kažkoks vidaus balsas diktavo man, bet bėgant koja užkliuvo už gimnazijos slenkščio. Aš suklupau. Lyg pamišęs sėdėjau ant slenkščio, žiūrėdama vienan taškan. Verkti nebegalėjau, tik kūnas laikas nuo laiko imdavo krūpčioti. Reikėjo sukaupiti jėgas, kad susilaikyčiau nesurikus.

Mano vaizduotė šokinėjo lyg sutrūkęs gyvenimo filmas, rodydamas čia pirmą dieną mokykloje, kada turbūt nemažiau liejau ašaras iš baimės, čia matėsi laimingas dvylikos metų nerūpestingas gyvenimas.

Ši diena kilo prieš mane lyg koks siaubas. Kiek ilgai būčiau sėdėjusi, nežinau. Visur buvo tuščia, niekur nė vieno mokinio. Staiga visas mano svajones nutraukė artimo fabriko švilpukas. Jis mane grąžino šios dienos realybėn. Greit pašokau ir pustekinė pasileidau fabriko link.

Ties didžiulėmis durimis sustojau.

— Kur tu eisi? — skambėjo ausyse buvusių klasės draugių balsai.

— Aš ištekėsiu, aš eisiu universitetan, aš lankysiu kolegiją, aš skrisiu Europon... — ausyse skambėjo pasididžiujančių draugių atsakymai. O kur dėsiuos aš, ką aš veiksiu?

Atsakymas stovi prieš mane.

Kalsiu dolerį. Gelbėsiu šeimą iš visų užpuolusių vargų. Čia baigsis mano mokslas ir čia baigsis mano svajonės.

Akyse sužiba ašaros.

Sukandu dantis ir drāšiai įžengiu naujan gyveniman, jieškodama užrašo "Employment Office".

Berniukai stovykloje paskaitos metu

PASALOMIS

Tumas - Vaižgantas

Du sodžiaus ūkininku turėjo po didžiulį storabalsį šunį. Visa apylinkė žinojo jų piktumą ir neapsakomai jų bijojo, nors nieko nebuvo įkandę. Ir ne tik tai svetimieji: artimiausieji kaimynai, po kelis syk pro šalį vaikščiodami, pro tuos kiemus glūdino vis atodairomis. Rodos, niekur nieko; štai: au-au-au! iš bet kurio pašalio, net šiurpas nukrato. Gerinkis, ginklėlį prie šono priglaidamas, kad nematytų, tai nieko: aplos tave iš tolo; visiškai svetimą pro šalį pravarys, kietai prispyrę; su būriu piemenų, gerais botagais apsiginklavusių, visą bertainį kariaus per tvorą. Vienu žodžiu sakant, neprietylė tarp šunų ir pro šalį vaikščiojančių rodės amžina, — nepermaldaujama.

O tuo tarpu pažiūrėk troboje arba lauke prie naktigonių! Žmonės juos glosto, duonos iš kišenių dalinėja, vienan balsan girdami:

— Tai geri, tai sargūs šuneliai!

O šuneliai draugiškai šalip sėdas, snukius ant svetimųjų kelių dėlioja, kaip kad niekad nebūtų pykę. Ir kaip gi negirsi šitų taip ištikimai savo pareigą einančių gyvulių?

Kitoks buvo trečiojo kaimyno kuldus. Nei dieną nei naktį jo balso negirdėjai, nė jo paties nepamatei. Visą dieną drybsos po prieklėčiu ir kedens susivėlusius savo gaurus, niekaip blusų rinkti nepabaigdamas. Dėl jo galėjo pilnas kiemas neprietelių prieiti: nė nevamtelės. Tačiau šoriais, Dievas žino, kas jam užeidavo, matant kokį mažvaikį ar moteriškę praeinant: išpuls iš po prieklėčio paguomis; kapt už kailinelių arba rainelės pasturgalio; dryks per sprindį, — ir vėl grįžta žvairuodamas savo blusų po prieklėčiu naikintų.

Reikdavo matyti iš pradžios keleivio nusteibimą, pasakui, pagraibius spragą, jo pyktį; pagaliau tą keršto įnirtimą akyse, kada, dėbtelėjęs į paklėtį, per sukąstus dantis ištaria:

— Nu, palauk gi tu, maita: aš tau parodysiu pasalomis ką s t i !

Nugi ir mušė jį visi, tikrai, "kaip šunį". Mušė svetimieji, jo paties troboje radę; mušė iš po prieklėčio į kiemą įję; sviedė akmeniu, pro šalį eidami. O tie mažvaikiai tiesiog dieną naktį galvas sau laužė, kokią dar naują šunystę jam padarius: į kaltūnuotą uodegą sukė brązuolį; į maišą įkišę, po kiemą gainiojo arba per kopėčias ant aukšto traukė; ten už uodegos pritūrėdami, varė per kopėčias atgal nulipti. Vis tai už užpuolimą tydomis, už kandimą pasalomis, be jokio reikalo. Ag ir versta buvo!

LIPTI AR SLYSTI

TIHAMER TOTH

Krikščioniškojo gyvenimo kelias siauras ir be galo status, toks status, kad kartais tik vargingai lipdamas gali šiek tiek nukeliauti. Užtat galutinis to kelio tikslas šviečia nepaprastai žavingai, tik nereikia bijotis prarajų, kurios pasitaiko keliaujant tą sunkų kelią.

Sakyk, brangus jaunuoli, ar dar nepajauitei, kaip teisingai Viešpats kalba, minėdamas siaurąjį dorybės taką?

Kelias į Kristų yra nuolatinė kova prieš mūsų pyktąją prigimtį. Krikščioniškas gyvenimas yra amžinas gynimasis nuo pagundų puolimo. Tik išlaikyk! Tik neprarask drąsos! Tik nuo uolos prie uolos lipk aukštyn! Tik nežiūrėk į paliktus klystkelius! Tik niekuomet nenukreipk nuo Kristaus akių! Gali būti, kad savo gyve-

Daiva Nauragyte

VASAROS NAKTIES SAPNAS

Kai paskutinis lašas prieblandos sutirpsta

[tamsoje,

Pavargusi diena palieka žemės veidą.

Aprimusi minia atranda poilsį tvankioj naktyje,
Užmetusioj ant miesto apsiaustą palaidą.

Ir po ilgos dienos darbų nutilus patale,

Mane suranda poilsis, atnešęs miegą,

Į mano kambarėlį renkasi sapnų šešėliai paslapčia,
Ir tyliai ima kristi iš dausių svajonių sniegas.

Snieguotomis viršūnėmis kalnai, melsvi tarpekiai,

Triukšmingi upeliūkščiai ir ožkų varpeliai,

Man atskleidžia pasaulį, vasaros sapnų sutvertą.

Štai per stačias uolas matau tave ateinant į

[mane,

Tarpukalnių upeliai ima grot crescendo

Ir sutviska kalnų viršūnės saulės spindulių tvane,

Kai tavo stiprūs žingsniai kelią į mane atranda.

Aukštyn, aukštyn, kalnų takais mes žengiam,

Po kojom lieka atkrantės rasotos,

Balti miglų plaukai daubų ganyklas dengia,

O tu mane vedi aukštyn, kur paukštės būriasi

[sparnuotos.

Girdžiu aš muziką, pakylančią su vėjais,

Ir virpa, tartum arfos stygos, saulės spinduliai,

Ir skamba ledų krištolais viesulas po baltas

keterų alėjas,

O mūsų širdys laisvės himną traukia su viršūnių

[sukuriais.

Nuradusi aušra kukliai paskelbia naują dieną,

Atbunda miesto triukšmas, naktį už kampų

[lindėjęs,

Ir liūdna darosi, kuomet, atbudus, tematau tik

[tuščių sieną

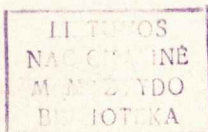
Ten, kur ką tik tave mačiau ir kur balti kalnai

[spindėjo.

nime klaidų ir nuodėmių visiškai neišvengsi, — tik nepasilik jose! Po kiekvieno puolimo keliauk toliau į Kristų dar su didesniu uolumu.

Išlaikyti! Per metų metus karžygiškai kovoti! Klaidaus kelio vengti! Ištikimai siekti savo idealų — iš tikrųjų antžmogiškas uždavinys. Bet kitaip juk negalima. Charakterio lavinime negali būti jokio sustojimo; kas nugalėjęs liaujasi kovoti ir ima ramiai sau ilsėtis, tas slysta atgal. Arba aukštyn lipsi, arba atgal slysi!

Kaip dažnai po šventos išpažinties sužibėdavo tavo sieloj džiaugsmo spindulėlis! Ir kaip dažnai vėl traukė tave įvairios progos (blogi draugai, kino-teatrai, nepadorios knygos) į nuodėmę! "Ne kiekvienas, kurs man sako: Viešpatie, Viešpatie! įeis į dangaus karalystę, bet kas pildo valią mano Tėvo, danguje esančio, tas įeis į dangaus karalystę" (Mato 7, 21). Neapsistodamas ženklis siauruoju taku, kurs veda į Kristų, ir neužmiršk, kad dvasiniam gyvenimui taip pat tinka žodžiai: lipti, ar slysti!

SPORTAS

XV Olimpiniai žaidimai Suomijoje

Liepos 19 d. prasidėję olimpiniai žaidimai, kurie šiais metais buvo praversti Suomijos sostinėje Helsinkii, po 14-kos dienų įtemptų varžybų rugpiūčio mėn. 3 d. buvo iškilmingai užbaigti. Retai kada olimpiados metu buvo parodyta tiek sugebėjimo, pasiekta tiek daug naujų rekordų ir susidarę tokia įtampa žiūrovų tarpe. Į tolimą šiaurę ši kartą suvažiavo arti 6000 atletų iš 67 valstybių. Pirmą kartą olimpinuose žaidimuose dalyvavo Rusijos sportininkai, kurie žaidynėse neblogoi pasirodė. Nors olimpiados metu tautų laimėjimai nėra vertinami, tačiau pagal įsigalėjusią seną tradiciją neoficialiai nustatomas olimpinis žaidimus laimėjęs kraštas. Ši kartą ta garbė vėl teko JAV, kurios tik 1936 nėra laimėjusios olimpinį žaidimų. Tačiau ši kartą rusai visą laiką vedė ir tik pačią paskutinę dieną amerikiečiai keliais taškais pralenkė rusus. Trečią vietą pelnytai laimėjo Vengrijos sportininkai. Kiek nuvyllę Anglija, Švedija, Suomija ir Japonija.

Neįmanoma čia suminėti visų olimpinų varžybų laimėtojų, bet bent vieną kitą vertėtų prisiminti. Pirmiausiai pažvelkime į lengvosios atletikos varžybas. Ši sporto šaka lyg sudaro olimpinį žaidimų kamieną, prie kurio glaudžiasi visos kitos sporto šakos. Ir ši kartą kaip visuomet, lengvosios atletikos vyrų grupėje dominavo amerikiečiai. Atrodo, kad jų negalima nugalėti.

Pirmąją ir gal didžiausią staigmeną per šiuos žaidimus suteikė amerikietis Lindy Remenigo, kuris laimėjo 100 metrų bėgimą. Jo laikas 10,4 sek. Pažymėtina, kad pirmą kartą po ilgos pertraukos baltosios rasės atstovas laimėjo šias varžybas. Iki šiol negrai šioje srityje buvo nenugalimi. Ir ši kartą antrą ir trečią vietą laimėjo juodosios rasės atstovai, kurie laimėjo ir kitų trumpų distancijų pirmąsias vietas. Štai 200 m. laimėjo Stanfield per 20,7 sek. 400 m. bėgime pirmuoju buvo Rhoden iš Jamaicos. 800 m. bėgimą laimėjo amerikietis Whitfield per 1.49,2 min. (Jis jau 1948 m. laimėjo tas pačias varžybas). 1500 m. bėgimą visiškai netikėtai laimėjo ir tuo Luksemburgui pirmą aukso medalį iškovojo J. Barthel per 3.45,2. Ilgose distancijose dominavo šios dekados sporto žvaigždė — kuklus, bet nepaprastų sugebėjimų čekoslovakas E. Zatopek. Jis laimėjo 5000 m. bėgimą per 14:06 min., 10000 m. per 29:17,2 min., o pačias sunkiausias varžybas — maratono bėgimą — jis nubėgo per 2:23:03,2 val. Nėra abejonės, kad Zatopek yra geriausias ilgųjų distancijų bėgikas pasaulyje. Daug kas mano jį esant geresniu už P. Nurmi. Ar tai tiesa, sunku pasakyti, tačiau reikia pripažinti, kad Zatopek buvo geriausias sportininkas per šiuos olimpinis žaidimus. 110 m. bėgimą su kliūtimis laimėjo amerikietis Dillard; tai pirmas žmogus pasaulyje laimėjęs 100 m. bėgimą ir 110 m. su kliūtimis. Naują olimpinį rekordą pasiekė ir Ch. Mcore, kuris 400 m. kliūtimis nubėgo per 50,8 3000 m. kliūtinį bėgimą visiškai netikėtai laimėjo amerikietis Ashenfelter per 8:45,4 min. 10 km. ėjimą laimėjo švedas Mikaelson. 50 km. ėjimą laimėjo italas Bordoni per 4:28:07,8 val. 4×100 m. estafetę laimėjo amerikiečiai, gi 4×400 m. estafetės laimėjimą išsikovojo Jamaicos atstovai. Suolius laimėjo amerikiečiai. Į aukštį aukso medalį išsikovojo Davis, su kartimi aukščiausią pasekmę pasiekė Rev. Richards, gi į tolį toliausiai nušoko J. Biffle. Naujo pasaulinio rekordo susilaukė trišuplyje, kai brazilas A. da Silva nušoko 16,22 m. Ši kartą amerikiečiai gerai pasirodė ir metiniuose. Ietj toliausiai numetė Cy Young. Ir disko metime amerikiečiai nustebino pasaulį, nugalėdami italus. Laimėtoju tapo Iness. Rutulio stūmimo pirmą vietą laimėjo O'Brien JAV. Tik kūjo sviđime vengras Szennek pralaužė amerikiečių dominavimą. Daugiausiai jėgų iš sportininko pareikalaujančios dešimtkovės varžy-

bas ir ši kartą laimėjo Bob Mathias, kuris jau 1948 metais, būdamas 17 m. amžiaus, laimėjo aukso medalį.

Moterų grupėje metimuose dominavo rusės, kurios laimėjo daugumą medalių. Tiesa jų visišką dominavimą pralaužė Zatopekova, žymaus Zatopek žmona, laimėdama ieties metimą. Šiaip gi rusės buvo nenugalimos. Bėgimuose ypatingai gerai pasirodė australės. 100 ir 200 metrų bėgimus laimėjo Marjorie Jackson, gi 80 m kliūtinį bėgimą laimėjo Shirley Strickland de la Hunty.

Vyrų grupės plaukime dominavo amerikiečiai. Tiesa, ir čia buvo netikėtumų, kai 400 m. plaukimą laisvu stiliumi laimėjo prancūzas Boiteux. Moterų grupėje vengriai netikėtai geras pasirodymas visus labai nustebino. Šuoliuose dominavo amerikiečiai, tiek vyrų tiek moterų grupėje.

Gimnastikoje rusų atstovai parodė nepaprastų sugebėjimų ir laimėjo komandines varžybas bei eilę individualinių medalių. Šioje srityje pažymėtinas rusas Victor Tchoukarine, laimėjęs 3 aukso medalius ir 2 antras vietas. Moterų grupėje pažymėtina rusė Nina Botcsarova. Bokse dominavo amerikiečiai, laimėję 5 aukso medalius, gi imtynėse rusai surinko daugiau taškų. Jie laimėjo 6 pirmas vietas. S. svorių kilnojime amerikiečiai rusus nugalėjo vienu tašku (50;49). Dviračių sporte gerai pasirodė italai ir australai. Dviračių maratoną (120 mylių) laimėjo Andre Noyelle iš Belgijos, kuris savo pasekme ir savo komandai iškovojo laimėjimą. Vandens sporte buvo eilė netikėtumų, bet reikia pripažinti, kad kurio nors krašto ypatingo dominavimo negalima matyti. Gerai pasirodė amerikiečiai, rusai, suomiai, švedai, čekoslovakai ir kt. Šaudyme norvegai laimėjo 2 aukso medalius. Raitųjų sporte švedų atstovai buvo geriausi, nors Prix de Nations varžybas laimėjo britai. Futbolo varžybas laimėjo Vengrija finale nugalėjusi jugoslavus. Krepšinio srityje amerikiečiai dar vis nenugalimi, nors reikia pripažinti, kad rusų bei kitų kraštų žaidimas gerėja ir ateityje amerikiečiai turės vis daugiau sunkumų šias varžybas laimėti. Antrą vietą laimėjo Rusijos atstovai. Vandensvaidį vėl laimėjo vengrai, kurie šioje srityje ne kartą laimėjo aukso medalį. Hokey ir ši kartą be ypatingų pastangų laimėjo Indija, prieš kurią kitos komandos net įvarčio negali pasiekti — apie laimėjimą nei kalbos negali būti. Fechtavime italai išsikovojo 2 aukso medalius, gi vertėtų paminėti ir prancūzus bei vengrus šioje srityje.

Nors olimpinų žaidimų aplinkybės mums nebuvo palankios, tačiau jau daug kartų lietuviai yra dalyvavę olimpiadose. Ir ši kartą jie kovojo dėl laimėjimo, nors, deja, negalėjo savo sugebėjimais atstovauti Lietuvos. Štai Urugvajaus krepšinio komandoje gan svarbų vaidmenį vaidino Gieslinskas, žinomas vietinis lietuvis. Jo komanda laimėjo bronzos medalį. Sidabro medalį laimėjusioje rusų krepšinio komandoje ypatingai svarbų vaidmenį vaidino lietuviai. Pirmame susitikime prieš Amerikos krepšininčius už SSSR žaidė Butautas, Petkevičius ir Stonkus. Iš jų pažymėtinas Butautas, kuris surinko 16 taškų. Tai tų rungtynių geriausias metikas; jis pralenkė taip žinomas amerikiečių žvaigždes Lovellette ir Kurland. Petkevičius surinko 11 taškų; jis buvo antras savo komandoje. Antroje rungtynėse žaidė tik Butautas, bet ir čia jis vėl geriausiai pasirodė. Tad reikia pabrėžti, kad lietuviai krepšinio sporte yra pasiekę nepaprastai aukšto lygio. Sunkaus svorio bokso varžybose rusus atstovavo lietuviai Algirdas Šocikas. Kvartfinalyje jis tačiau turėjo kitiems varžytojams pasiduoti. Bendrai paėmus, lietuvių pasirodymas yra nepaprastai vykęs. Tik gaila, kad jie negalėjo atstovauti savo brangios tėvynės.

Nors žaidimai jau seniai praėjo, tačiau tikrojo sporto dvasia dar vis gyvuoja sporto idealistų tarpe. 1956 metais sportininkai vyks į tolimąją Australiją ir ten kovos dėl olimpinio lauro. Tikėkimės, kad iki tol mūsų tėvynė bus laisva, ir už keturių metų Lietuvos trišpalvė bus įnešama į Melbourn'o stadioną per atidarymo iškilmes.

P. GANVYTAS

STOVYKLAUTOJO LAISKAI MAMAI

I

Miela Mama,
mus čia bara
Ir klausytojais padaro,
Liepia sėsti ir sėdėti
Tol, kol vienas baigs kalbėti.
Ir vis kalba, kalba, kalba
Apie pirmąją pagalbą,
Apie mokslą ir veikimą,
Jog visus mus miegas ima.
Bet miegoti vėl neduoda,
Tuoju darbų tokių užduoda,
Kad jau vien tik pagalvojus,
Akys pačios stulpu stojas.
Liepia ruošti referatą, —
(Nuo to žodžio kinkos kratos), —
Diskutuoti, dar kalbėti, —
(Turbūt, reiks jau šauktis tėtį,
Nes tik tas mane užstotų,
Kad liežuviais neužplotų).
Na, paskui jau būna gera,
Kuomet maudytis išvaro.
Mokinu Nijolę plaukti, —
(Ją dar reik už kojos traukti).
Nors vandens ji baisiai bijo,
Bet — kada aš vis šalyje,
Ji nebijo pasimesti,
Nei prigerti, nei nuskęsti,
Tik vis sako: Algi geras,
Ko tu rausti, kas tau daros?
Taigi, jei nebūt plaukimo,
Tai — net baimė mane ima —
Aš — tikrai neiškentėčiau,
Lagaminą susidėčiau...
Bet dabar — dar reik palaukti;
Kas Nijolę mokys plaukti?
Šiaip pas mus viskas tvarkoje,
Nors valdžia mus ir joja,
Geras oras, geras valgis, —
Iki, Mama,

Tavo Algis

II

Brangi Mama,
šiandien vienas,
Prisikirtęs daug vištienos,
Ėmė prakalbą sakyti:
Ko negalima daryti.
Nežinau, ar mes žinojom,
Kad vis veikėm aukštyrų kojom;

Biskį gyrė, biskį peikė,
Sakė, kas tik nori — veikia,
O kas veikti nemėgina, —
Reikia mesti į šiukšlyną.
Nežinau, gal tiesą sakė,
Bet man ėmė traukti akį,
Ir į galą šito "cūdo"
Mano sąmonė susnūdo.
Truputėlį man patiko,
Ypač štai dėl to dalyko:
Gal vištiena jam padėjo,
Kad neilgai tekalbėjo...
Dar Nijolė plaukt nemoka,
(Nors begalo švelniai šoka).
Nežinau — jau penkios dienos,
Kaip nebeplaukiu pats vienas!
Rodos, laikas jai išmokti,
Nes gi plaukt lengviau nei šokti;
Bet ji juokias ir kvatojas
Ir vis sako: Trauk už kojos!
Šiaip čia būtų ir nebloga,
Tik gavau plaukydams slogą.
Tuoju valdžia mane sugavo,
Vedė net į štabą savo,
Klausė, ar turiu liežuvį,
Ir ar dantys nesupuvė,
Liepė man nebesimaudyti
Ir per prakalbas nečiaudyti!
Tiesą sakant, per žioplumą
Užsitraukiau visą "šumą"!
Tokis svečias ten kalbėjo,
Kai man čiaudulys užėjo;
Vos paleidau trubą savo,
Komendantas tuoju sugavo...
Nežinau, net ką daryti,
Nors valdžios ir reik klausyti;
Pagalvojus baimė ima,
Nes turiu pasirinkimą:
Jeigu plauksiu — žada mesti,
Bet — Nejolė gal nuskęsti!...
Ta dilema — tai man dalgis.

Iki mama —

Tavo Algis

III

Mama Miela, Mama Brangi,
Apsiniaukusi padangę,
Lietus lyja, o man pikta,
Ant studento Benedikto:
Jis mergaites vis šokina,
"Jazminukais" jas vadina...
O Nijolė — tai melavo
Ir mane labai apgavo...
Kai rašau Tau šitą laišką,
Tai dabar man viskas aišku:
Ji nuo medžių upėn krenta,
Gyva išplaukia į krantą,
Ir man sako: Algi vaike,
Tu nemoki plaukti, kaip reikia!
Ji puikiausiai plaukti moka,
Jeigu ant galvos nušoka.
Šiandien vienas vėl kalbėjo,
Man patiko — davė vėjo!
Sakė, kaip mums dirbti reikia,
Ką sakyti, jei kas mus keikia;
Ir pasakė baisų daiktą:
Su stovykla ryt bus baigta!
Rimas — (jam devyni metai,
Ir pakaušy du verpetai), —
Vos tik verksti nepradėjo,
Kad stovykla jau praėjo.
Laima apsiašarojus,
Sakė, kad čia buvęs rojus.
Aš ant kranto nusispioviau,
Ilgą žabą išsipoiviau

KREIVOS

Ir sakau: "Dar mes susieisim
Ir už visą atsieisim!
Ir žinok: "kada aš piktas —
Neapgins nei Benediktas!"
Taigi, Mama, viskas baigta,
Nežinau, už tokį daiktą —
(Pagalvojus daros bloga,
Ir iš naujo gaunu slogą) —
Vieno sau nedovanoju,
Kad per paskaitas miegojau.
Pas valdybą šiandien lįsiu
Ir labai gražiai prašysiu:
Rengt stovyklą kitais metais
Ir priimt mus kandidatais,
Lai dabar jau ieško namo,
Juk tu leisi! Tiesa, Mama?

Algis

IŠ STOVYKLOS

Komendantas

Isikandęs jis švilpuką,
Lipa, kariesi šlaitu,
Priešais varosi berniuką,
Kad jį gintų nuo uodų.

Vakaro peizažas

Šlama pušys ir eglynai,
Kurkia varlės po lapu, —
Vakarienei riebus blynai
Ir kava su balzamu...

Tyli naktis...

Knarkia Alda išsižiojus,
Knarkia Ona su Vida,
O visoms akomponuoja
Mūs lieknoji Dalila.

Perpūstos širdys

Vėl lingavo trumpos dienos,
Ėjo Ona su Stasiu,
O Nijolė susirietus
Gyrė čiuką su Juozu...

(Iš "Prakiurusios pastogės")

Koks baisus miestas, sugrįžus iš
stovyklos

ŠYPSENOS

DARBAI ŽMONĖS

JIS MATĖ IR NETIKĖJO

Praeitais metais Nobelio literatūros premija atiteko švedui Paer Lagerkvistui. Į šiuos laurus jam kelią praskynė jo romanas „Barabas“, kurio vertimo šią vasarą susilaukėme ir lietuvių kalboje. (Vertė St. Vainoras, išleido TERRA Chicagoje, 212 psl., viršelis R. Viesulo).

Kas sekė amerikiečių literatūrą, pastebėjo, kad angliškasis Barabas buvo gana šaltai sutiktas. Jis ilgai neišsilaikė nei labiausiai skaitomų knygų tarpe (paprastai Nobelio laureatai plačiau pasklinda), jam taip pat nepagailėta ir kritikos.

Pastaraisiais metais rašytojai pamėgo vaizduoti Kristaus laikus. Ir dabar Amerikos literatūroje pasirodo nemaža knygų iš Kristaus ar senosios Romos, laikų, kur vaizduojami krikščionių persekiojimai. Šie romanai eina su nemažu pasisekimu. Ir Paer Lagerkvistas nusikelia į Kristaus laikus, pasiimdamas vaizduoti Evangelijoje minimą Barabą. Jis latras, žmogžudys, pridaręs daug blogo, turėjo būti nukryžiuotas, bet jį paleido, o Kristų prikėlė. Ir čia prasideda visas romanas, kaip Barabas nuslenka į Golgotą. Jis matė Kristaus mirtį, saulės užtemimą, žemės drebėjimą. Jis nuėjo net prie jo kapo ir ten matė šviesą, girdėjo kalbant, kad Kristus prisikėlė. Matė ir pirmuosius krikščionis, buvo net pas Lozorių, kurį Kristus prikėlė iš numirusių, vis jį ieškojo ir tyrinėjo, tačiau nesuprato, kas yra meilė, ir į Kristų neįtikėjo. Jo laukinė, nedorybių persisunkusi sielą paveikia Kristaus mirtis, bet jis nemoka pakilti ir savo dvasia nuskaidrėti. Jis moka kovoti tik peiliu, savo raumenimis, nes jis — plėšikas. Akmenim užmušė kadaise mylėtą jo merginą. Įsiutęs jis nudūrė vieną teisėją ir pabėgo. Paskui naktį jis atėjo ir merginos kūną nunešė į gimtąjį kaimelį ir palaidojo. Tačiau ir čia jis nesuprato, kas yra meilė pačia giliausia prasme.

Jis patenka į vario kasyklas. Surakintas su kitu vergu krikščionių ten vargsta. Jis papasakojo, kad matė Kristų Golgotoje, matė šviesą prie kapo, ir anas krikščionis dar labiau kenčia, kaip jis — Barabas, matęs Kristų, netiki. Vėliau jiedu perkeliama į gubernatoriaus malūną. Jo draugas džiaugiasi, sveikina saulę, o Barabas neturi kuo džiaugtis, jis neturi tikėjimo. Jo draugas meldžiasi, o Barabas žiūri į tamsumą. Abu jiedu

pristatomi gubernatoriui, jo draugas nuteisiamas mirti, kam jis tiki į Kristų, o Barabas, kuris matė Kristaus kančią, jo išsiginia. Jis mato, kaip jo draugą prikalta prie kryžiaus, net suklumpa, bet nesimeldžia. Savo ramumu jis patraukia vyresniųjų dėmesį, ir gubernatorius jį pasiima į Romą. Čia jis vėl susiduria su krikščionimis. Ir vėl jis svyruoja, kol tragiškai lūžta. Jis užsimano nueiti į krikščionių šventę, į kapines po žeme. Ten nieko neradęs, grįžo į Romą ir pamatė ją liepsnojančią. Šovė jam mintis į galvą, kad ateina Išganytojas, kaip buvo žadėjęs. Šią valandą jis apsišprendžia stoti jo pusėje, kad nebūtų pasmerktas. Jis pats padega namus. Tačiau viskas veltui — Romą padegė imperatoriaus kareiviai, kad galėtų apkaltinti krikščionis ir juos nubaus-

ti. Suima ir Barabą ir jį nukryžiuoja. Jis labiausiai bijojo mirties, atsiduria ant kryžiaus. Ir paskutinę valandą jis nusisuka į tamsumą ir sukužda: tau atiduodu savo sielą. Ką tai reiškia, taip ir neaišku, ar Kristui jis pavedė savo sielą, ar tamsumai, nebūčiai.

Jis matė ir netikėjo, krikščionių meilės ugnis nesudegino jo, nenuvedė iki atgailos, kurios jis buvo taip reikalingas. Barabas — istorinė asmenybė, suminima tik vieną kartą tose Evangelijose, kur aprašoma Kristaus nuteisimas. Daugiau jokių žinių apie jį nėra. Autorius jį vedė savo fantazijos keliais ir į jį sudėjo mūsų laikų žmogų, atitrūkusį nuo Dievo, skeptiką, pozityvistą, kuriam sunku pažvelgti giliau. Jis per daug brangina savo „aš“, savo laisvę, kad galėtų prasiskleisti aplinkai, įsijungti į meilės Evangeliją. Šitas jo užsisiklindimas savyje neleidžia tikėti, neleidžia pakilti aukščiau, pasidaryti idealistu ir mirti už idėjas. Autorius yra protestantas, tad jam ir buvo tolima Barabą nuvesti iki atgailos, parodyti Kristaus dieviškąją šviesą.

Visa knyga nors parašyta su dideliu autoriaus pajėgumu, turi kažkokį šaltumą, nuobodumą. Prisimenant Barabą pozityvistinį nusiteikimą, jį nerekomenduotina jaunimui.

A. Vg.

KAS ŽIŪRI IR NEMATO

Šitaip pavadinta Tėvo V. Gutausko, SJ., knygelė, išleista Tėvų Jėzuitų Chicagoje (92 psl., kaina 1 dol.) Autorius nori praplėsti žmogaus mąstymo horizontą, žmogaus interesus pagilinti, nukelti už jį supančių daiktų, kad jis prasiveržtų pro pozityvistinę kultūrą ir vieną kartą giliau pamatytų. Tai kelio tiesimas į Dievą, tai aklojo žmogaus vedimas į Dievą.

Knygelė pavadinta religiniai pašnekesiai. Sklandžiai parašyta, vartojama dialogo forma. Prie savo parinktų klausimų autorius eina labai atsargiai, bet nuosekliai. Pagrindan deda mūsų visuotinę nuotaiką — tėvynės pasiilgimą. Iš tos nuotaikos žvilgsnį nukreipia į amžinąją tėvynę. Čia sutelkia gyvosios ir negyvosios gamtos stebuklus, iškelia gilius žmogaus sielos troškimus ir nejučiomis veda prie

visų jų šaltinio — Dievo.

Dievo įrodymui jis sutelkia tradicinius Dievo buvimo įrodymus. Pokalbių profesorius, kuris atstovauja modernųjį mokslą, aštriai ir giliai šiuos Dievo įrodymus kritikuoja. Ir šioje kritikoje autorius parodo gerą modernųjų gamtos mokslų ir tominės filosofijos pažinimą.

Vesdamas mus per gamtos mokslo stebuklus, atskleidamas gamtoje esanti išmintingumą ir nuostabumą, autorius jau nukreipė mūsų žvilgsnį į Dievą. Tačiau paties Kūrėjo dar neišgyveno. Jis dar parašys kitą knygą, kurioje nukreips mūsų akis į Apreiškimą, į dieviškojo žodžio klausimą. Tik šio dieviškojo žodžio nušviestos akys praregės. Knygelė rekomenduotina visiems, kurie tik domisi gilesniais klausimais.

T. D.

• Kun. St. Grigaliūnas, Montevideo lietuvių parapijos klebonas Urugvajuje, šiemet švenčia savo 50 metų sukaktį ir 25 metų kunigystės jubiliejų. Kun. St. Grigaliūnas yra baigęs V. D. Universitetą Kaune ir klebonavęs po to Raudėnų par., be to, buvo Telšių vyskupijos Katalikiškosios Akcijos direktorius. Išvykęs iš Lietuvos, kurį laiką dirbo pastoracinį darbą Brazilijoje, paskui persikėlė į Urugvajų. Jubilatas yra didelis kultūrininkas ir visuomenininkas. Šiuo metu jis yra ir Urugvajaus Lietuvių B-nės pirmininkas.

• Urugvajaus lietuviai katalikai deda visas pastangas ir statosi gražią katalikų bažnyčią. Aukomis juos paremia ir kitų kraštų lietuviai. Kiekvieną sekmadienį Urugvajaus lietuviai klausosi per radiją lietuviškos programos.

• „Grest“. Italų Kat. Vyrų Organizacija suorganizavo savo tarpe naują judėjimą, vadinamą „Grest“, t. y. „vasaros grupę“. Šios grupės tikslas: vasaros metu organizuoti stovyklas ir jų metu suteikti progos miestų jaunui pabūvoti gamtoje ir išsikalbėti rūpimais klausimais.

TARPTAUTINIS JAUNIMO TEATRO KONGRESAS

Šių metų balandžio 7-9 dienomis Paryžiuje Tarptautinis Teatro Institutas buvo sušaukęs pirmą konferenciją jaunimo ir teatro klausimu. Darbotvarkė buvo suskirstyta į dvi dalis: vaikų (žemiau 11 metų) teatras ir jaunimo (tarp 11 ir 18 metų) teatras. Prie jos jungiamas ir suaugusių teatras, skirtas jaunimui. Pirmoji komisija studijavo teatro auklėjamąją ir moralinę įtaką jaunimui, technines ir praktines problemas, pasiruošimą ir studijinę pastatymo reikšmę ir steigimą jaunimo teatro grupių.

Antroji komisija diskutavo moralinius principus, kuriais turi vadovautis suaugusių teatras, skirtas jaunimui. Buvo sprendžiama, kokie veikalai turėtų būti pateikiami jaunimui, ir specialus jų paruošimas.

Nutarimai rodo, kad teatras turi auklėjamos įtakos į jaunimą. Teatro techniniai paruošimas duoda progos išryškinti asmenybę ir kartu praturtina socialiniai suorganizuotas grupes. Teatro darbas nėra skirtas tik maloniam laiko praleidimui. Abi komisijos siūlo mokykloms įvesti teatrinių lavinimąsi kaip auklėjimo priemonę.

Komisijos rekomenduoja, kad tautinės organizacijos, mokyklos ir jaunimo grupės įsijungtų į teatro darbą. Mokytojai turi būti pasiruošę šitam vadovavimui, kad kiekviena tauta galėtų reikštis pagal savo auklėjimo metodus. Tarptautinis bendradarbiavimas tiek tarp teatro rašytojų, tiek tarp pačių teatro grupių taip pat rekomenduojamas. Siūloma įsteigti net tarptautinį auklėjamą teatrą jaunimui.

Suaugusiųjų teatras jaunimui taip pat turėtų bendradarbiauti su Unesco Tautinėmis komisijomis. Jaunimui tinkami vaidinimai turėtų būti rekomenduojami kompetentingų komisijų.

• Otonas Vaitkevičius ir Petras Žemaitis, ateitininkai studijuoją Vokietijoje, vasaros atostogoms grįžo į Ameriką. Sutvarkę savo dokumentaciją, vėl išvažiuos į Vokietiją tęsti mokslo. Abu studijuoja mediciną Frankfurt a. M.

• "Draugo" dienraštyje kiekvieną ketvirtadienį yra ateitininkų skyrius, kurį redaguoja kun. J. Petrėnas. (Anksčiau redagavo A. Šatas.) Skyrelyje be ateitininkiškojo gyvenimo kronikos randame įdomių straipsnelių, gvildinančių mūsų ideologiją, iškeliančių aktualių gyvenimo klausimų. Vėliausias šio skyrelio bendradarbis yra Alfa Sušinskas, kadaise su dideliu pasisekimu "Ateityje" rašęs įvairiausius straipsnius moksleiviams. Juos sudėjęs į krūvą, išleido knygą "Maršas jaunystei".

Čia norime paminėti, kad visi iš kuopų taip pat parašytų trumpas korespondencijas šiam skyriui. Siųsti šiuo adresu:

Rev. Jonas Petrėnas, 11005 So. Roman Ave., Chicago 43, Ill.

• Apdovanojo du lietuvius žurnalistus. Liepos 31 d. Chicago kardinolas Strich dviems lietuviams laikraštiniams Leonardui Šimutui ir Ignui Sakalui įteikė popiežiaus Pijaus XII skirtus medalius "Pro Ecclesia et Pontifice".

Leonardas Šimutis yra dienraščio "Draugo" vyriausias redaktorius, Alto pirmininkas, LRK Susivienijimo Amerikoje pirmininkas, LRK Federacijos sekretorius, JAV Katalikų Vyrų Direktorių Tarybos narys ir daugelio kitų organizacijų narys, buvęs Lietuvos Seimo narys, apdovanotas Gedimino ordinu.

L. Šimutis yra gimęs 1892 m. Šilalėje. Ten pat jis lankė pradžios mokyklą. Gimnaziją lankė Kaune ir Maskvoje, literatūrą ir teisę studijavo De Paul ir Loyolos universitetuose.

Ignas Sakalas gimė 1895 m. Aukštaitijoje. Mokėsi Ukmergės gimnazijoje, Panevėžio mokytojų seminarijoje. Bendradarbiavo "Šaltinyje". Dabar yra "Draugo" viceredaktorius,

Vyčių senjorų pirmininkas, Liet. Spaudos Klubo Draugijos Direktorių Tarybos narys. Šalia spaudos darbo jis yra pagarsėjęs pašto ženklų rinkėjas, 1945 m. įkūręs lietuvių filatelistų draugiją Litpex.

• Stud. V. Vyngantas į vieną įtakingiausių visos Amerikos dienraščių, kartu ir visam pasauly paplitusių, "The New York Times" pasiuntė laišką, kurį išspausdino sekmadieninėje iliustruotoje laidoje. Laiške atkreipiamas sporto redaktoriaus dėmesys, kad jis suklydęs rašydamas apie Sovietų krepšinio komandą, esą, estų krepšininkai ją iškėlė į pirmaujančias vietas. V. Vyngantas atitaiso šią klaidą, nurodymas, kad tai yra lietuviai ir kad rusų komandoje, laimėjusioje Europos pirmenybes, iš penkių žaidėjų keturi lietuviai. Jis taip pat primena, kad Lietuva iki okupacijų buvo Europos krepšinio meistras ir kad ją į šį aukštą lygį iškėlė buvęs Amerikos krepšinio komandos kapitonas Lubinas, dalyvavęs 1936 m. Berlyno olimpiadoje. Jis atvažiavo į Lietuvą ir mūsų komandą ištreniravo. Kartu įdėta ir Lubino nuotrauka.

Į šį faktą reikia atkreipti visų dėmesį. Dažnai Amerikos spaudoje pasitaiko netikslumų. Tad visų mūsų pareiga šiuos netikslumus atitaisyti, parašant redakcijoms laiškus ir nušviečiant tikrąją padėtį.

• LRK Susivienijimo suvažiavimas, įvykęs New Yorke š. m. birželio 30 d., liepos 1, 2, 3, priėmė eilę rezoliucijų jaunumečių organizavimo, Lietuvių Bendruomenės, Genocido Konvencijos ir kt. reikalais.

Suvažiavimas konstatavo, kad Susivienijimas rūpinasi lietuvių kultūros ugdymo reikalais ir, norėdamas tą savo nusistatymą išreikšti darbais, atskira rezoliucija prašė Vykdomąją Tarybą kartu su Kultūros Institutu atspausdinti Lietuvos geografiją, Lietuvos istoriją ir elementorių.

• Prof. M. Biržiškos 70 metų sukakčiai paminėti Los Angeles lietuviai sudarė komitetą. Minėjimas numatomas suruošti rugsėjo 28 — su kaktuvininko vardinių proga.

II-SIOS ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

P. GANVYTAS

Liepos 4-6 d. d. į Clevelandą susirinko lietuviai sportininkai tęsti praeitais metais pradėtos tradicijos. Ši tautinė olimpiada mums turi ypatingos simbolinės reikšmės. Pasekmės jau lyg ir antraeilis dalykas. Džiugu, kad turime išeivijoje tauraus jaunimo, kuris taip gražiai rūpinasi sporto dvasia. Iš daugelio vietovių suvažiavę sportininkai 3 dienas praleido tikrai pakilioj nuotaikoj. Buvo varžomasi lengvosios atletikos, krepšinio, tinklinio ir stalo teniso šakose. Stalo teniso vienetus laimėjo Nasvytis — Cleveland, ir Rūteliūnienė — Washington. Grupinės stalo

teniso varžybas laimėjo vyrų grupėje Chicagos Gintaras, moterų grupėje Clevelando Žaibas. Vyrų grupėje tinklinį ir krepšinį laimėjo Chicagos Perkūnas, gi moterų tinklinio varžybas laimėjo Gintaras. Atskirų klubų varžybas laimėjo Žaibas. Lengvosios atletikos pasekmės buvo gan silpnos. Gaila, kad lietuvių tarpe ši svarbi sporto šaka taip mažai kultivuojama. Pažymėti tektų Z. Puzinausko rutulio stūmimą (14.02 m.) ir disko metimą (41.50). Geriausia individualine pasekme tačiau tenka skaityti Elvyros Šikšniūtės (Cleveland) 60 m. bėgimą per 7.8 sek. Ta pasekme Šikšniūtė pasiekė naują Lietuvos rekordą; pažymėtina, kad tuo Elvyrai pirmajai pavyko pralaužti lietuvaiteis taip magišką 8 sek. ribą.

Žaidynės jau seniai praėjo, bet sportininkai dar dažnai apie jas užsimena. Sekančiais metais jie rinksis į Chicago. Tikimės, kad tada jie ne tik iškels simbolinę šių žaidynių reikšmę, bet kartu, tinkamai save reprezentuodami, atsieks ir gerų rezultatų.

XXXV TARPTAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS BARCELONOJE

Nuo 27 gegužės iki birželio Barcelonoje vyko XXXV-tasis Tarptautinis Eucharistinis Kongresas, sušauktas po 14-kos metų pertraukos. 1938 metais paskutinis prieš karą kongresas vyko Vengrijoje, Budapešte. Tuo metu Ispanijoje siautė sukilimas ir Budapešto kongresas ypatingai meldėsi už Ispanijos taiką. Dabar gi lygiai tokios pat maldos buvo siunčiamos už Vengriją ir kitus už geležinės uždangos esančius kraštus.

Šis kongresas buvo ypatingai įdomus ir įspūdingas, nes jis, pirmasis po karo, buvo paskirtas maldom už taiką, tą didžiausią žmonijos troškimą. Popiežiaus Legatas Kardinolas Tedeshini savo paskyrimo rašte buvo šitaip adresuotas: "... Nors jau beveik septyni metai praėjo nuo karo pabaigos, karštai išsiilgtoji taika, siejų ir širdžių taika, taika šeimose ir bendruomenėje ir tarp visų tautų ir valstybių dar vis tebėra troškimu..." Šventasis Tėvas pabrėžė, kad taika yra negalima ir nepasiekama be Kristaus mokslo.

Pirmąją dieną buvo meldžiamasi už taiką šeimose. Didelio įspūdžio padarė, kai apie 10 tūkstančių vaikų visose miesto bažnyčiose ir kongreso aikštėse ėjo prie Komunijos. Antrąją dieną buvo meldžiamasi už individualinę ir socialinę taiką. Tos dienos pamaldose bei iškilmėse dalyvavo apie pusę milijono Ispanijos ir užsienio darbininkų, su savo vėliavom, plakatais ir gildijos dirbiniais. Trečioji diena praėjo su nepaprastu susikaupimu — ji buvo skirta už taiką pasaulyje. Maldom buvo prisiminta prispaustieji, persekiojamieji, ištremtieji, mūsų pavergta tėvynė ir kiti komunizmo pavergti kraštai. Ketvirtoji diena buvo skirta už taiką Bažnyčioje. Tą dieną vienu metu sporto stadione buvo įšventinta 819 kunigų.

Universitetuose ir seminarijose bendroji taikos tema buvo nagrinėjama atskiromis dienomis įvairiais pobūdžiais. Kiekvieną dieną buvo skirtinga tema: buvo diskutuojamas tas taikos požiūris, už kurį tą dieną buvo meldžiamasi.

Visose Barcelonos bažnyčiose vyko šv. Sakramento adoracija, pamaldos. Vakaraais būdavo vėl įvairios pamaldos, procesijos. Kongreso metu buvo atidaryta senojo ir modernaus krikščioniškojo meno parodos, kur svarbiausia vieta buvo skirta Eucharistijai: vakaraais buvo galima pažiūrėti calderono misterijos vaidinimų ar paklausyti religinės muzikos koncertų.

Tuo pat metu buvo sudaryta ir tarptautinė komisija, kurios uždavinys bus rūpintis emigrantų bei pabėgėlių reikalais (CICM). Ši komisija bendradarbiaus su Caritas organizacija ir rūpinsis emigrantų ir imigrantų reikalais bei žmonių perteklium atskirose vietovėse.

Barcelona buvo labai šventiškai nusiteikusi ir išsipuošusi. Gatvės ir aikštės dieną skendėjo gėlėse, o naktį šviesose. Specialiai kongresui buvo pastatyta Pijaus XII aikštė, su estradomis ir milžinišku altorium. Kongrese dalyvavo apie 400.000 žmonių, jų tarpe 17 kardinolų, 300 vyskupų, 5000 kunigų ir apie 10.000 vienuolių. Ispanijos šeimų pasiaukojimas švenčiausiai širdžiai, budėjimas naktį prie išstatyto švenčiausiojo Sakramento suteikė Barcelonai, tam sukilimo išvargintam miestui, nuostabią Taikos dvasią.

Baigiamoj kongreso kalboje šv. Tėvas ispaniškai kreipėsi į daugelį šimtų tūkstančių, nušviesdamas taiką, kurios katalikiškasis pasaulis trokšta, taiką To, Kurio vardas yra Taikos Kunigaikštis. Šv. Tėvas pareiškė troškimą, kad į visas tautas būtų nešamas Taikos Kunigaikščio paveikslas, kaip tikrosios taikos pavyzdys.

Ir lietuviškoji vėliava plevėsavo įvairiose Barcelonos vietose. Kongrese dalyvavo apie 29 lietuviai, jų tarpe 3 vyskupai: vysk. Brizgys, vysk. Padolskis, ir vysk. Urbšys. Didžiausia delegacija atvyko iš Amerikos, su vysk. Brizgiu ir prel. Balkūnu. Atvyko delegacija ir iš Romos, su vysk. Padolskiu priekyje. Buvo lietuvių ir iš Anglijos, Vokietijos, Prancūzijos ir net iš Pietų Amerikos. BALFo pirmininkas kan. J. Končius taip pat dalyvavo. Trečiąją kongreso dieną vienoj šventoj valandoj prancūziškai kalbėjo vysk. Padolskis, o diskusijose socialiniais klausimais kalbėjo kan. Končius.

MISIJŲ KONGRESAS AACHENE

Šių metų birželio 2-5 dienomis Aachene, Vokietijoje, — įvyko X-tasis tarptautinis Akademinis Misių Kongresas, kuriame dalyvavo apie 1200 dalyvių, atstovavusių 25 pasaulio kraštus. Kongresą rengė didžiosios katalikų organizacijos Vokietijoje. Pasauliečių misijonierių, ypač medicinos srityje besireiškiančių buvo gana gausu.

Kongresas buvo darbingas. Pagrindinės temos ir darbo rateliai išnagrinėjo daugelį svarbių misijų klausimų. Ypač buvo susirūpinta pasauliečių misijų vadovų paruošimu. Visų pasitarimų vedamąja mintimi buvo paimta paskutinė misijas liečianti enciklika "Evangelii praecones..."

Prof. Dr. Jonas Thaurien, SVD, savo paskaitoje iškėlė klausimą, jog pasaulis atitolęs nuo religijos turi būti grąžintas į Kristaus Mistinį Kūną, veikiant ne į individą, bet į visą kultūrą. Tokiu būdu nurodoma nauja misijų veikimo dirva-kultūra ir visas socialinis gyvenimas.

Kitas referentas iškėlė problemą, liečiančią naująją "tikėjimą" — materializmą ir siekimą išsilaisvinti iš visko, kas varžo materijos pasaulį. Referentas pabrėžė, kad daug lengviau yra atnešti tikrąjį tikėjimą tiems, kurie tiki į bet ką, negu tiems, kurių vienintelis tikėjimas yra kova prieš tikėjimą. Ir čia buvo pasiūlyta pirmiausia atnaujinti savąją civilizaciją.

Gana daug diskusijų susilaukė pasakaita, iškėlus reikalą, kad kiekvienoje tautoje Bažnyčia būtų atremiama ant tos tautos kultūros, o nebūtų bandoma viską paversti vakarietišku modeliu. Buvo pabrėžta, kad Bažnyčia turi net ginti visa tai, kas priklauso tautos kultūrai, o ne suvienodinti viską vakarietiško vienodumo vardan.

Belgijos atstovas jėzuitas savo referate pareiškė, jog pirmiausia reikia mestis į socialinį darbą ir kiek galima sumažinti neturtą. Tam jis siūlo steigti amatų mokyklas, kurios paruoštų žmones geresniam gyvenimui, nes neturtas dažnai veda prie nusikaltimų ir taip pat dažnai yra laikomas nusikaltimų vaisiumi. Tam paremti tėvas jėzuitas buvo paruošęs gausių pavyzdžių iš Azijos ir Afrikos žemynų.

Pasauliečių misijonierių klausimas buvo gyvai sutiktas. Pasauliečiai misijonieriai, pavieniai, vedę ar grupėse yra laukiami misijų darbe, kur jie reiškiasi kaip pavyzdingi darbininkai, amatininkai, technikai, intelektualai, savo pavyzdžiu skleidžią vieną katalikų tikėjimą.

Kunigai savo atskirame susirinkime gyvai nagrinėjo misijų apimtį ir priėjo išvadą, kad misijų darbas priklauso parapijų darbui, maldos už misijas turi būti ir parapijos maldos, aukos misijoms turi rūpėti ir parapijoms, nes visų tikinčiųjų pareiga yra nešti tikėjimą savo broliams.

Kongresas baigtas pamaldomis, kuriose atskiros tautybės sveikino susirinkusius savo tautinėmis giesmėmis, ir žodžiu. Visas maldas sujungė bendra tema "Da nobis pacem in diebus nostris" (Duok mums taiką mūsų dienose).

• Pietų Amerikos katalikiškojo jaunimo suvažiavimas įvyks Kordoboje (Argentina) ir Buenos Aires. Tai bene pirmas Pietų Amerikos k. jaunimo vadų bandymas sukurti pastovią visų to kontinento organizacijų federaciją. Rugpiūčio 15-17 dienomis Kordoboje suvažiavimas sutampa su Argentinos k. jaunimo kongresu. To pat mėn. 19-24 d. d. Buenos Aires vyksta suvažiavimo tęsinys. Suvažiavimo dalyviai taip pat nagrinės socialinius klausimus, tarptautinio jaunimo bendradarbiavimo ir dvasinių pašaukimų problemas.

PLAČIAME PASAULYJE

KANADOS ATEITININKŲ STOVYKLA

Gražiame p. Narušų ūkyje, prie Hamiltono, š. m. liepos 27 — rugpiūčio 3 dienomis, įvyko Kanados jaunesniųjų ateitininkų stovykla. Kanados ateitininkai savo stovyklą turėjo iš viso pirmąjį kartą, ir dalyvių suvažiavo neperdaugiausia: arti 40.

Stovyklautojai turėjo jaukias ir malonias poilsio sąlygas, gražią gamtą ir puikų maistą. Pats ūkio savininkas p. Narušis darė viską, kad stovyklautojai galėtų kuo geriausiai pasilsėti.

Stovyklai vadovavo Iz. Matusevičiūtė ir p. Bražukas. Rytai pamaldas laikydavo Hamiltono liet. parapijos klebonas kun. Dr. J. Tadaraukas. Dienomis skambėdavo juokas, krykštavimai ir dainos, kai stovyklautojai įrystydavosi ežere laiveliais ir skindavo vandens lelijas, arba jodinėdavo ūkio žirgais.

Vakarais būdavo įvairios meninės programėlės. Rugpiūčio 1 d. buvo prarastas žuvusio partizano vakaras. Prie degančio aukuro p. Ankudavičius pasakė gražią kalbą, paskui buvo pasimelsta ir sugiedotas Tautos Himnas.

Rugpiūčio 2 d. stovykloje įvyko Kanados jaunesniųjų ateitininkų suvažiavimas. Buvo bendrai daromi pranešimai iš Kanados at-kų veiklos ir renkama nauja centro valdyba. Vakare, per pasilinksminimą išėjo net du humoristiniai laikraščiai — „Svirplys“ ir „Kočėlas“.

Stovyklos baigimo proga sekmadienį įvyko iškilmingas aktas, kurio metu kalbas pasakė Dr. A. Juozapavičius, kun. Dr. J. Gutauskas, MAS CV pirmininkas A. Viliušis, atvykęs iš Amerikos, Iz. Matusevičiūtė ir K. Ašoklis.

Visą laiką stovykloje lankėsi daug svečių, o paskutinę dieną svečių buvo atvykusių net ir iš tolimesnių apylinkių.

NEW YORKAS

Nepavykus įvykdyti numatytos iškylos į gamtą, jai apsiniaukus, rugpiūčio mėn. 10 d., sekmadienį New Yorko studentai ateitininkai susibūrė Apreiškimo parap. pastogėje. Kadangi tokio pobūdžio susirinkimui nebuvo pasiruošta, nebuvo ir paskaitos bei prelegento, tačiau ten, kur yra studentų, ten esama ir karštos jaunatviškos dvasios, ten netrūksta ir diskusijų. Stud. Trimakui pirmininkaujant, susirinkusieji diskutavo at-kų veikimo klausimais, iškeldami jo pagyvinimo bei naujų metodų reikalingumą. Taip pat buvo paliestas „Ateities“ žurnalo klausimas. Susirinkimui atsilankiusieji „Ateities“ redakcijos nariai trumpai nušvietė dabartinę žurnalo padėtį, ragindami studentus at-kus imtis iniciatyvos at-kiskos spaudos platinimo darbe. Nedelsdami susirinkusieji išrinko ir paskyrė vieną stud. at-kų draugovės New Yorko narių, kol. Trimaką, „Ateities“ atstovu, kuris rūpinsis žurnalo platinimo reikalais.

Susirinkimas užbaigtas malda.

E. ST. LOUIS, ILL.

Grįžę iš stovyklos, moksl. at-kai ėmėsi darbo su nauju užsidedimu. Jau buvo padaryti penki susirinkimai, kurie kas kartą darosi tobulesni ir įdomesni. Mus į darbą skatina stovykloje įgytos žinios ir dvasios vado, globėjo naudingi patarimai.

A. Sabaliauskui, kuopos globėjui, išvykstant į Brooklyną, buvo surengtos išleistuvės su jausnia vakariene ir linksmavakariu.

Per vasarą veikė mokykla patiemis jauniems, tik pradedantiems. Kun. I. Urbonas, kuopos dvasios vadas, suorganizavo ir vedė šią mokyklą. Keturios at-kės iš kuopos taip pat mokytojavo.

Kuopa pradėjo šelpti moksl. at-kę Vokietijoje. Nutarta, jog kas mėn. bus siunčiami pinigai, kuriuos sudės nariai, ir siuntinį Velykoms bei Kalėdoms.

Dabar, didžiųjų karščių metu, daromos iškylos į gamtą ir prie vandens. Iškylom nuosirdžiai gelbsti kun. kleb. A. Deksnys ir kun. I. Urbonas.

A. M.

PHILADELPHIA

Liepos mėn. 20 d., Philadelphiajos ateitininkai sulaukė daug svečių net iš kaimyninių valstybių. Gražios ir ramios Raven Hill Akademijos gamtos prieglobstyje buvo suruošta jau metinė tradicija tapusi at-kų iškyla-gegužinė. Iš ryto rengėjai ir anksčiau atvykę svečiai išklaušė šv. Mišių, o taip pat ir širdį guodžiančio mielos solistės J. Augaitytės giedojimo. Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė kun. V. Vėžis.

Per pietus, kuriuos labai skaniai ir gausiai pagamino seselės-šeimininkės, dalyvavusieji pasidalino sveikinimais, padainavo ir pasikeitė išpūdziais su atvykusių svečių tarpe atpažintais draugais ir pažįstamais.

Diena prabėgo saulėto ramumo ir jaukumo ženkle.

CLEVELANDAS

Š. m. rugpiūčio mėn. 10 d., įvyko ateitininkų susirinkimas, kuriam pirmininkavo A. Tamulionis, sekretoriaus Golšanskienė. Neseniai iš Romos atvykęs svečias, kun. dr. Vaišnora, padarė įdomų pranešimą iš Romos lietuvių gyvenimo, paminėdamas trumpai ir šventojo Miesto naujienas. Kun. prof. St. Yla, kuris taip pat čia tuo metu svečiavosi, kalbėjo ateitininkų veiklos klausimais, kartu iškeldamas daug naudingų pasiūlymų ir gražių minčių, bei ragindamas eiti į gyvenimą su konkrečiomis idėjomis ir pozityviu nusiteikimu.

MONTREALIS, KANADA

Liepos mėn. 13 d., sekmadienį, įvyko vyr. ir jaun. ateitininkų bendras susirinkimas, kurio svarbiausias tikslas buvo prarasti balsavimus į vyr. valdomuosius At-kų Federacijos organus. Po balsavimo buvo padiskutuota veiklos klausimais.

Birželio mėn. 29 d. ankstyvą sekmadienio rytą Montrealio ateitininkai išsirengę iškylos į Laurentian kalnus, pas p. p. Adomonius prie Aukšnio Ežero kranto — Golden Lake. Iškylos metu įvyko trumpas susirinkimas, kurį atidarė kun. K. Rickus. Po pietų iškylautojai išsiskirstė kas sau — vieni pasuko kalnų link, kiti nuvažiavo aplankyti lietuvių ligonius St. Agathe sanatorijoje.

CHICAGOS, CLEVELANDO IR DETROITO ATEITININKŲ SUSITIKIMAS

Rugpiūčio 9 ir 10 dienomis, gražioje ežero pakrantėje prie Angolos miestelio, nelabai toli Detroito, įvyko taip vadinamasis „trikampio susitikimas“. Susitiko trys ateitininkų vietovės: Chicaga, Clevelandas ir Detroitas. Suvažiavusių dalyvių buvo apie šimtas, daugiausia jaunimo, mažiau studentų ir dar mažiau sen draugių.

Šeštadienio popietę įvyko pasilinksminimas, po jo vakare, paežerėje sukurta laužas. Prie laužo atliekama graži ir įspūdinga programa, kuriai vadovavo Pr. Zaranka iš Detroito. Kalbėjo Clevelando Ateities Klubo pirm. P. Gruodis ir Stud. At-kų S-gos Dvasios Vadas Tėvas Borevičius, S. J. Meninėje dalyje pasirodo Č. Grincevičius ir A. Markelis. Pr. Zaranka ir L.

Sirmulytė visus pralinkmina savo „Susitikimo laikraščiu“.

Sekmadienis, rugp. 10 d., prasideda iškilmingomis pamaldomis Angolos šv. Antano bažnyčioje. Po pietų įvyksta iškilmingas posėdis, kuriame paminima 25 metų sukaktis nuo reikšmingosios Palangos Konferencijos. Posėdį atidaro rengėjų vardu detroitieškis Br. Polikaitis. Paskui savo atsiminimus iš At-kų Federacijos gyvenimo vaizdžiai papasakoja inž. J. Mikaila, irgi iš Detroito. Moksleivių at-kų reikalais pranešimą daro MAS CV pirmininkas A. Viliušis. Posėdį baigia Lietuvos ir Amerikos himnais. Posėdžio dalyviai prisiminė automobiliu nelaimėje sužeistą stud. A. Sužiedėlį ir jam sumetė aukų.

Su lietuviška daina ir tautiniais šokiais suvažiavimas artėjo į pabaigą, ir, saulei kryptant į vakarus, dalyviai pradėjo skirstytis.

mėnesio dienomis išleisim „Ateitį“.

Visą kitą medžiagą reikia atsiųsti kur kas anksčiau. Ir kodėl? Kiekvienas straipsnis, kol jis pasiekia skaitytoją, pareikalauja daug darbo. Dažnai reikia jį perrašyti ir pailustruoti. Iliustravimas, atskirų piešinių pagaminimas, nuotraukų suradimas užima daug laiko. Visi didieji žurnalai, kurių redakcijose diena dienon dirba kelios dešimtys redakcinio personalo (pav., „Life“) prieš tris mėnesius sutelkia specialią (ne reportažinę) medžiagą; pvz., spalio mėnesį jie pradeda rengti sausio numerį. Visi „Ateities“ redakcijos nariai yra savanoriai, susirenka tik po tiesioginio darbo ir triūsia iki gilių nakties. Kiekvienas „Ateities“ numeris pareikalauja mažiau nei 150 darbo valandų. Beveik visos laisvos valandos, kartais ir nedarbo dienos yra atiduodamos „Ateičiai“, kad ji išeitų gražesnė ir turiningesnė.

Tad mes prašome malonių bičiulių — laiku atsiųsti medžiagą. Būtų gera, kad ji ateitų porą mėnesių anksčiau, bet vėliausia data — vienas mėn. prieš. Pvz., gruodžio numeriui skirta medžiaga turi mus pasiekti vėliausiai lapkričio mėn. 1 d. Tik tokiu atveju mes suspėsime žurnalą išleisti laiku, kad jis dar savo mėnesį pasiektų net tolimiausius skaitytojus.

Labai pageidautume, kad prie siunčiamų straipsnių, parinkę pridėtume ir įvairių iliustracijų. Tas pagyventų straipsnį ir kartu palengvintų mūsų darbą.

Dėkodami visiems mūsų bičiuliams už uolų bendradarbiavimą, dar kartą kviečiame visus bendron talkon!

Redakcija

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Baliui Rimgailaičiui. Jūsų abu eilėraščius išspausdinome. Dėkojame ir kartu prašome mūsų ir toliau nepamiršti. Laukiame iš Jūsų naujos poezijos.

A. Oazei. Dėkojame už atsiųstas eiles. Dalį pasinaudojome, dalį atidėjom į šalį. Rašykite daugiau, padirbėkite, įieškokite savitų vaizdų savo jausmui išreikšti. Be to, siųsdamas sudėkite ženklelius, nes kai kur sunku atsekti mintį.

Daivai Nauragytei. Dėkojame už Jūsų eilėraščius. Jie daro malonų įspūdį. Dalį dabar spausdiname, dalį pasilikom kitam kartui. Rašykite ir rašykite, skaitykite daugiau lietuviškų knygų.

Kregždei. Jūsų novelę spausdiname. Neužmirškite mūsų ir greit vėl atsiųskite.

Nijolei Bogutaitei — dėkojame už stovyklos vaizdelį. Spausdiname šitame numeryje.

*

Nuoširdžiai dėkojame **D. Norkaitytei** iš Chicagos, kuri atsiuntė gražią nuotrauką iš Lietuvos. Ją spausdiname šitame numeryje.

VISIEMS MŪSŲ BIČIULIAMS

„Ateitis“ įžengė į naujus mokslo metus. Kaip mūsų jaunimas su pasiryžimu stoja į darbą, taip ir „Ateities“ redakcija su naujom viltim, patvarumu imasi savo nelengvų pareigų. Redakcija trokšta suburti kuo daugiau jaunųjų plunksnos darbininkų, kelti jaunimo klausimus ir laikraštį padaryti visada laukiamu bičiuliui. Tačiau mūsų pastangos suduž kaip kristalas, jei talkon neateisite jūs patys, jaunieji mūsų bendradarbiai. Tik jūsų širdim, karštom ir degančiom širdim, jūsų darbais „Ateitis“ augs. Tad į darbą, jaunieji bičiuliai: tvirtčiau suspauskime rankas, kaip bitelės neškime medų į avilį, į mūsų „Ateitį“.

*

Šis kolektyvas redagavo metus. Buvo visokiausių dienų, ir juodų ir gražių. Dabar užskleidžiame tuos lapus. Pradedant šį barą, iš mūsų kolektyvo pasitraukė **Antanas Mažiulis**, etnografas, praturtinęs „Ateitį“ visa straipsnių serija apie senąją mūsų religiją. Jis talkininkavo visuose reikaluose, kurie lietė jo specialybę. Pasitraukė, nes surado New Yorko bibliotekose naujos liuanistinės medžiagos ir nori atsidėti mokslui.

Mūsų bičiuliui — **Antanui Mažiuliui** — dėkojame už „Ateitin“ įdėtą darbą ir kartu linkime savo studijom įžvelgti į mūsų senovę ir jos turtingą dvasią bei kultūrą priartinti mūsų laikams!

*

Metų praktika mus daug ko išmokė. Visada norėjom išleisti „Ateitį“ kuo įvairesnė, kuo įdomesnė, ir ją laiku pristatyti mūsų skaitytojams. Šis tikslas nevisada mums pasisekė. Dažnai trūko medžiagos, visur reikėjo jos įieškoti. Dažnai ši medžiaga vėlinosi, kartu vėlinosi ir mūsų „Atei-

tis“. Buvo ir techniškų kliūčių.

Šiam naujam bare norėsim išleisti „Ateitį“ kiek galima įdomesnė, aktualesnė, daugiau gvildinti mūsų ideologijos klausimų. Norėtume tik paprašyti, — palaikyti glaudesnį kontaktą su redakcija. Parašykite jai laiškučių ar atviruką, nurodykite mūsų klaidas ar gerąsias puses, nes tik tokiu būdu galėsime laikraštį tobulinti ir labiau priartinti prie skaitytojų.

Norime išleisti „Ateitį“ kiekvieno mėnesio pradžioje, kad ji dar laiku pasiektų mūsų skaitytojus. Kai laikraštis reguliariai pasirodys, nesivėlins, įgys didesnį pasitikėjimą, labiau susigys su skaitytojais. Tai bus sunku, nes dažnai mus sutrukdo įvairūs techniški kliūviniai. Bet mėginsime. Ir čia be jūsų pagalbos nieko nepadarysime.

Pirmiausia prašome visų kuopų atsiliepti su gyva korespondencija. Turime prisipažinti, kad ne kartą gavome medžiagą gaudyti iš kitų laikraščių. Buvo ir tokių kuopų, kurios per metus neparašė nė vienos korespondencijos. „Ateityje“ jų veiklą vis tiek atžymėjome, žinoma, tik pripuolamai, pasinaudodami kita spauda. Tegu kiekviena kuopa įsipareigoja, kad jos veikimas pirmiausia atspindėtų „Ateityje“. Kai mums parašysite korespondenciją, tada reikia rašyti kitiems kat. laikraščiams, bet ne atvirkščiai, nes tada visai pamirštama „Ateitį“.

Korespondencijas reikia atsiųsti vėliausiai iki kiekvieno mėn. 15 d. Pavyzdžiui, norint, kad lapkričio numeryje būtų atspausdinta jūsų korespondencija, ji turi redakciją pasiekti spalio 15 d. Kitaip ji nepateks į jūsų projektuojamą numerį. Visi spaudos darbai užsitiesia dvi savaites; vadina si, pradėję su 15 d., tik paskutinėmis

Būtų gera, kad ir kiti mūsų skaitytojai peržiūrėtų savo nuotraukų albumus ir atsiųstų "Ateičiai" gražesnių, rečiau matytų vaizdų. Pasinaudoję visas nuotraukas švarias sugrąžinsime.

*

Foto mėgėjai, kurie stovyklose medžiojote gražius vaizdus, kodėl užmirste "Ateitį". Dabartinė laikraščio technika leidžia gražiai atspausdinti įvairias nuotraukas. Spaudai daug geriau tinka didelio formato (dvigubo atviruko) nuotraukos su blizgančiu paviršiumi. Kai yra didelės nuotraukos, lengviau pasirinkti kokią detalę arba ją priderinti prie viso puslapio. Blizgantis paviršius duoda didesnę klišių ryškumą. Panaudotas nuotraukas galėsime grąžinti.

Tad į darbą su foto aparatais! Būtų gera, kad atsiųstumėt daugiau nuotraukų iš atkų veiklos, iš jaunimo gyvenimo, iš mokyklų, kur lietuviai mokosi.

Redakcija

ATSIŪSTA PAMINĖTI

● **MŪSŲ VYTIS** — PLSS vadų, vadovių ir akademikų skautų-čių laikraštis, rugpjūčio-rugsėjo numeris 8-9. Leidžiamas Chicagoje.

● **Henrikas Nagys—SAULĖS LAIKRODŽIAI**, eilėraščių rinkinys, Iliustravo dail. Telesforas Valius, išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje, 80 psl., kaina \$1.00.

● **BULLETIN INTERNATIONAL** de la Jeunesse Catholique — mėnesinis tarptautinio katalikiškojo jaunimo biuletėnis, leidžiamas Romoje; 43-44, 45 — gegužės-birželio ir liepos mėn. nr.

● **KNYGŲ LENTYNA**. Kai Memmingene (Vokietijoje) buvo suorganizuota Lietuvių Bibliografijos Taryba, kuri atsidėjusi rinko lietuviškas knygas ir visus leidinius ir juos registravo, tada buvo pradėtas leisti lietuvių bibliografinis biuletėnis, kuris dabar įkopė į penktus metus. Nuo šių metų jo leidimą perėmė Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

Neseniai pasirodė š. m. 3-4 nr. (kovo-balandžio mėn.). Naujame numeryje paskelbta 31 knyga ir du laikraščiai, kurie pasirodė kovo-balandžio mėn., o taip pat 481 straipsnis iš periodinių leidinių. Visi leidiniai yra suskirstyti pagal dešimtainę bibliografinę klasifikacijos sistemą. Šiuo numeriu pradėdama spausdinti "Lietuviškoji literatūra tremtyje, 1945-49 m. bibliografija", kurią sudarė A. Ružancovas. Tuo tarpu paskelbta 19 veikalų, iš viso bus apie 200. Ši bibliografija atskirai nebus spausdinta.

Laiškai Lietuviams, 1952 m. liepos-rugpjūčio mėn., nr. 7-8. Turinyje paminėtina: Dr. T. Pliekio Sena ir nauja; Juozo Elijošiaus, S. J. Pranašai Karalių Dvaruose; ir kun. Dr. J. Gutausko straipsnis Vaikas ir Religija.

Lietuvių Dienos, 1952 m. rugsėjo mėn., nr. 7. Turinyje paminėtina: Lietuvos partizanai puola Vilniaus frontus; Dariaus-Girėno Postas; kan. M. Vaitkaus — Bolševikų lydziai, uždaryti Nemuno laivo kajutė. Numeris gausiai iliustruotas lietuviškojo gyvenimo vaizdais.

AR ŽINAI, KAD...

— Aukščiausias pasaulio pastatas, Empire State Building New Yorke, yra 1,472 pėdų aukščio, turi 102 aukštus, 19 keltuvus ir gali patalpinti 25,000 gyventojų.

— Viena Burmos tautelė pagal papročius visus šeimos turtus atiduoda jauniausiajam sūnui.

— Bartone, Anglijoje, yra tiltas, žymus pasaulyje tuo, kad juo plaukia laivai: mat, šiuo tiltu perkliamas Bridgewater kanalas per Manchesterio kanalą.

— Kinijoje, Shansi krašte, per il-

gus amžius vėjas iš dulkių supūtė didžiules uolas, kurios šiuo metu yra 200 pėdų aukščio, kietos kaip granitas ir padidėja po 10 pėdų kiekvieną šimtmetį.

— Afrikos, Yoruba tautelės jauni žmonės susižieduoja, pasikeisdami iš savo kairiųjų rankų išpiautomis 3-mis odo juostelėmis.

— Prieš 392 metus Anglijos miestelio Rye bažnyčioje įstatytas laikrodis, iki šiol nė kartą neužsuktas, dar ir dabar teberodo teisingą laiką.

— Nebuchadnezaras, kuris sunaikino Salamono šventovę, maždaug

600 m. pr. Kr. savo karalienei pastatė Babilone kabančius sodus. Pagal esančią legendą šie sodai susidėjo iš 5 terasų, kiekviena 50 pėdų aukščiau už kitą, apsodintos medžiais ir gėlėmis. Šiandien, deja, šio garsaus ir legendarinio stebuklo pėdsakų visiškai nebėra.

— Žodis "mauzoleumas" yra kilęs nuo M. Azijos, Caris karaliaus Mausolus vardo. Jam mirus, jo žmona apie 325 pr. Kr. pastatė Halikarnase didžiulį marmorinį kapą-paminklą, kurį visiškai sugriovė žemės drebėjimas. 19 šimt. likučiai buvo perkelti į Britų Muziejų.

MINTI MIKLINK

Su šiuo numeriu pradėdame įvairių galvosūkių skyrių. Šio skyriaus pasisekimas priklausys nuo pačių jaunųjų skaitytojų, kiek jie spręs šiuos uždavinius ir atsakymus siųs redakcijai. Sprendimai vertinami taškais. Kiekvieną pusmetį surinkusiems daugiausia taškų bus skiriamos dovanos. Taigi, šis pusmetis baigsis su gruodžio mėn. Dovanos bus paskirtos kitų metų pradžioje.

Šio skyrelio pasisekimas taip pat priklauso ir nuo bendradarbių. Kviečiame mūsų skaitytojus sugalvoti uždavinių ir juos atsiųsti redakcijai, o ji uždavinius skelbs laikraštyje. Daugiausia atsiuntę taip pat gaus dovanų.

Red.

Uždaviniai

Vertinamas 3 taškais

AU AU BI BO DAN GA GI GUS I JA JA JUN KA KO LI LI LI AI NA NA NAS RAS RE SA SĄ SI SIS ŠIAU TA TE TI U

Iš šių skiemenų reikia sudaryti 10 žodžių, kurių pirmąsias raides iš viršaus į apačią skaitant gaunasi žymaus ateitininkų vado pavardė:

- Lietuvos miestas
- kūno dalis
- Europoj esančios valstybės sostinė

- šiuo metu labai pagarsėjęs kraštas
- žymus šventasis
- Lietuvos miestas
- organizacinis junginys
- jungtukas
- Europos valstybė
- šaltas, tremtinių bijomas kraštas.

Vertinamas 1 tašku

Kada du pridėję prie 2 gausime daugiau negu 4?

ŠARADA

Vertinamas 2 taškais

Padarai per upę plaukia,
Išsižioję, susitraukę,
Turi žirkles, turi kojas
Ir po vandenį voliojas.
Vieną raidę jam pakeitęs
Negatyvą dar prileidęs,
Gausi upę gražią, lėtą,
Lietuvačių numylėtą.
Vėl tą pačią raidę keisk,
Ir klaidoms nenusileisk;
Dvi raides pradžioj padėjęs
Ir didžiai nusistebėjęs —
Gausi miestą prie tos upės.
Reiškia sprendi nesuklupęs.

